

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

ANADOLU ÖĞRETMEN LİSESİNE DEVAM EDEN
ÖĞRENCİLERİ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELTEN
ETKENLER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Elif KETENCİOĞLU

Balıkesir 2007

ÖZET

ANADOLU ÖĞRETMEN LİSESİNE DEVAM EDEN ÖĞRENCİLERİ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELTEN ETKENLER Elif KETENCİOĞLU

Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Danışman: Yrd.Doç. Dr. Bilal YILDIRIM

Mart 2007, 84 sayfa

Araştırmanın amacı, Anadolu Öğretmen Liselerine devam eden öğrencileri öğretmenlik mesleğine yönelten etkenleri belirlemektir. Bu çalışmada A.Ö.L öğrencilerini öğretmenlik mesleğine yönelten etkenlerin neler olduğunun bilinmesi önem taşımaktadır. Bu sebeple bu çalışmada Anadolu Öğretmen Lisesine devam eden öğrencileri öğretmenlik mesleğine yönelten etkenlerin neler olduğu araştırma konusu olarak belirlenmiştir.

Araştırmada veriler anket aracılığıyla toplanmıştır. Araştırma evrenini 2004-2005 öğretim yılında İzmir Anadolu Öğretmen Lisesi ve Balıkesir Savaştepe Anadolu Öğretmen Lisesi hazırlık ve 11. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Ankete katılan Hazırlık öğrencileri sayısı

179, 11.sınıf öğrenci sayısı 105'tir. Elde edilen bilgilerin analizinde SPSS for Windows paket programından yararlanılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre; öğrenciler A.Ö.L' yi büyük oranda kendi istekleri ile tercih ettiklerini düşünmektedirler. Kız ve erkek öğrenciler öğretmenlik mesleğinin kişilik özellikleri ile uyum göstermesinin önemli olduğuna, öğretmenlik mesleğinin insanlara yardım edecek bir meslek olduğu görüşüne katıldıklarını belirtmişlerdir. Kız ve erkek öğrenciler öğretmenlik mesleğinin iş bulma garantisinin olduğuna katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Hazırlık

ve 11.sınıf öğrencileri öğretmenlik mesleğinin parasal getirisinin düşük olduğunu, ekonomik açıdan yeterli düzeyde olmadığı görüşünü belirtmişlerdir. Aynı görüşle ilgili cinsiyet açısından

anlamlı farklılık bulunmamaktadır. A.Ö.L 'nin öğrencilere sosyal ve kültürel açıdan uygun fırsatlar sunulduğuna çok az katıldıklarını belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Anadolu Öğretmen Lisesi, Öğretmenlik Mesleği

ABSTRACT

THE FACTORS WHICH DIRECT THE ATTENDING STUDENTS AT ANATOLIAN
TEACHER HIGH SCHOOL TO BE A TEACHER

Elif KETENCİOĞLU

Master's Thesis, Department of Education Science

Supervisor: Assist. Prof. Dr. Bilal YILDIRIM

March 2007, 84 pages

The problem of the research is, the factors which lead the students attending to anatolian teacher high schools to become a teacher. In the research, it is important to be known which factors direct the students to teach in the future. For this reason, the research subject is determined as what kind of factors the students who are attending the school to become a teacher.

In this research the datas are collected lead by using method Izmir Anatolian Teacher High School and Balıkesir Savaştepe Anatolian Teacher High School in 2004-2005 term constitute the matter of the research. The number of the preparatory students who participate in the opinion poll is 179, the number of 11st class students are 105. For the interpretation of the datas collected, the frequency and the results of percentage were used.

According to the result of the research, the students think that they prefer Anatolian Teacher High Schools willingly. Both female and male students agree that the harmony of their caharacteristics and teaching is important and agree on the general idea that teaching is an occupation which helps people. Also they agree that teaching profession almost have guarantee in finding jobs in their career field. Prep and eleventh grade students express their idea that the income of teaching profession is low and not sufficient enogh to depend on. There is no significant discrepany between female and male students opinions. They also stated that they do not believe Anatolian Teacher High Schools provide enough social and cultural oppurtunities

Key Words: Anatolian Teacher High School and Teaching Profession

ÖNSÖZ

Ülkelerin kalkınması ve gelişmesindeki en önemli etkenlerden biri, nitelikli insan gücüdür. Nitelikli insan gücünü yetiştirme görevi eğitim sistemine düşmektedir. Hızla gelişen ve değişen bilim ve teknoloji, bireylerin ve toplumun gereksinimlerinin de değiştirmekte ve geliştirmektedir. Böylece çağın gereklerine uygun insan yetiştirme çabaları daha da önem kazanmaktadır.

İnsanlık tarihinde olduğu gibi Türk tarihinde de öğretmenlik çok eski bir uğraşı alanıdır. Bir uğraşı alanı olarak öğretmenliğin başlangıcı çok eskidir, öğretme çabalarının ilk başlangıcına dayanır.

Öğretmen eğitimi de diğer alanlar gibi kendine özgü yönleri olan bir eğitimidir. Anadolu Öğretmen Liseleri de Türk Mili Eğitiminin Genel amaçları doğrultusunda, öğrencileri öğretmenlik mesleğine ve yüksek öğretime yönelten; öğretmen yetiştirme de temel kurum olmuştur.

Bu araştırma ile nitelikli öğretmen yetiştirmek için ana kaynak olan Anadolu Öğretmen Lisesinde öğrencileri öğretmenlik mesleğine yönlendirmek için nelerin yapıldığı araştırılmış ve bu araştırmanın ışığı altında öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik ne gibi çalışmaların yapılması gerektiğiyle ilgili önerilerde bulunmuştur.

Araştırmanın her aşamasında hiçbir zaman desteğini ve yardımını esirgemeyen, sürekli yönlendiren danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Bilal YILDIRIM'a teşekkür ederim.

Anketlerin çoğaltılmasını, uygulanmasını sağlayan Savaştepe ve İzmir Anadolu Öğretmen Lisesi müdürlerine, müdür yardımcılara, öğretmenlerine ve öğrencilerine teşekkür ederim.

Ayrıca her türlü destek ve yardımlarını esirgemeyen eşime, aileme, hocalarım ve arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Balıkesir, 2007 Elif KETENCİOĞLU

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

İÇ KAPAK.....	i
TEZ ONAY SAYFASI	ii
ÖZET.....	
ABSTRACT.....	v
ÖNSÖZ.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar LİSTESİ.....	ix
KISALTMALAR LİSTESİ	xi
EKLER LİSTESİ	xii
GİRİŞ.....	1
BÖLÜM I	
İLGİLİ LİTERATÜR.....	7
1.1.ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ.....	7
1.2.TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNDE ÖĞRETMEN YETİŞTİRMENİN TARİHİ GELİŞİMİ	9
1.2.1.Cumhuriyet Öncesi Öğretmen Yetiştirme Tarihi.....	9
1.2.2.Cumhuriyet Döneminde Öğretmen Yetiştirme Tarihi	12
1.2.2.1. İlköğretim ...Kademeye(Ortaokul) Öğretmen Yetiştirme.....	21
1.2.2.2. Ortaöğretime Öğretmen Yetiştirme.....	22
1.2.2.3.Lise ve Dengi Okullara Öğretmen Yetiştiren Diğer Kaynaklar.....	24
1.3.MESLEK.....	25
1.3.1. Meslek Seçimi	25
1.3.2. Mesleki Yönlendirme	26
1.3.3. Yönlendirmede Ailenin Etkisi.....	26
1.3.4. Yönlendirmede Okulun Etkisi.....	28
1.4. ANADOLU ÖĞRETMEN LİSELERİ.....	29
1.5. YÖNELTMENİN İLKELERİ VE AMAÇLARI	31
1.6. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	32

BÖLÜM ..	
ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ.....	41
2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	41
2.2. EVREN ve ÖRNEKLEM.....	41
2.3. VERİLERİN TOPLANMASI.....	42
2.4. VERİLERİN ANALİZİ.....	43
BÖLÜM ...	
BULGULAR ve YORUMLAR	44
3.1 ÖĞRENCİLERLE İLGİLİ KİŞİSEL BULGULAR	44
3.1.1. Hazırlık ve 11 Sınıf Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları	44
3.1.2. Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Yapmayı Düşündüğü Mesleki Tercihlerine Göre Dağılımları.....	44
3.1.3. Hazırlık ve 11 Sınıf Öğrencilerinin Ailelerinin Gelir Düzeylerine Göre Dağılımları	45
3.1.4 Hazırlık ve 11 Sınıf Öğrencilerinin Anne Mesleklerinin Dağılımı.....	46
3.1.5. Hazırlık ve 11 Sınıf Öğrencilerinin Baba Mesleklerine Göre Dağılımı.....	47
3.2. ÖĞRENCİLERİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR	48
3.2.1.Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Mesleki Tercihle İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	48
3.2.1.1. Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Mesleki Tercihlere İlişkin Bulgular ve Yorumlar	48
3.2.1.2 11. Sınıf Öğrencilerinin Mesleki Tercih İle İlgili Bulguları ve Yorumlar.....	50
3.2.2.Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleği İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	52
3.2.2.1. Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	52
3.2.2.2 11. Sınıfı Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Görüşleriyle İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	54

3.2.3. Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Yönlendirme İle İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	55
3.2.3.1. Hazırlık Öğrencilerinin Yönlendirme İle İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	55
3.2.3.2. 11. Sınıf Öğrencilerinin Yönlendirme İle İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	58
3.2.4 Hazırlık ve 11.Sınıf Öğrencilerinin Görüşlerinin Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	60
3.2.4.1 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Tercihlerle İlgili Görüşlerinin Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	60
3.2.4.2. 11. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	62
3.2.4.3. Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Yönlendirme ile İlgili Görüşlerinin Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması	63
3.2.5. Hazırlık ve 11.Sınıf Öğrencilerinin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması.	65
3.2.5.1.Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Tercihlerle İlgili Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması	65
3.2.5.2 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleği İlgili Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	66
3.2.5.3. Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Yönlendirme ile İlgili Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması.....	68
SONUÇ.....	70
ÖNERİLER.....	72
KAYNAKÇA	73
EKLER.....	77
ÖZGEÇMİŞ.....	84

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1 Hazırlık Sınıfı, 11.Sınıf ve Toplamın Gönderilen Adet, Dönen Adet ve Yüzde Dağılımları	42
Tablo 2 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre % ve f Dağılımları.....	44
Tablo 3 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Yapmayı Düşündüğü Mesleki Tercihlerine Göre % ve f Dağılımı Dağılımları.....	44
Tablo 4 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Ailelerinin Gelir Düzeylerine İlişkin % ve f Dağılımı	45
Tablo 5 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Anne Meslekleri % ve f Dağılımı	46
Tablo 6 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Baba Mesleklerine Göre % ve f Dağılımı ..	47
Tablo 7 Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Mesleki Tercihle İlgili Görüşlerine İlişkin % ve Frekans Dağılımları.....	48
Tablo 8 11.Sınıf Öğrencilerinin Tercihlerle İlgili Görüşlerine Frekans ve % İlişkin Dağılımlar.....	50
Tablo 9 Hazırlık Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Görüşlerine İlişkin Frekans ve % Dağılımları.....	52
Tablo 10 11. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Görüşleriyle İlgili Frekans ve % Dağılımı.....	54
Tablo 11 Hazırlık Öğrencilerinin Yönlendirme İle İlgili Görüşlerine İlişkin Frekans ve % Dağılımları	56
Tablo 12 11.Sınıf Öğrencilerinin Yönlendirmeye İlişkin Görüşlerinin % ve Frekans Dağılımları	58
Tablo 13 Hazırlık ve 11 Sınıf Öğrencilerinin Tercihlerle İlgili Görüşlerine İlişkin t-Testi Sonuçları.....	60
Tablo 14 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleği İlgili Görüşlerine İlişkin T-Testi Sonuçları.....	62
Tablo 15 Hazırlık ve 11 Sınıf Öğrencilerinin Yönlendirme İlgili Görüşlerine İlişkin T-Testi Sonuçları.....	63
Tablo 16 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Tercihlerle İlgili Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine İlişkin T-Testi Sonuçları	65

x

Tablo 17 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleği İlgili Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine İlişkin T-Testi sonuçları.....	66
Tablo 18 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Yönlendirme İlgili Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması.....	68

xi

KISALTMALAR

A.Ö.L :Anadolu Öğretmen Lisesi

M.E.B : Milli Eğitim Bakanlığı

Ö.Y.S : Öğrenci Yerleştirme Sınavı

M.E.T.K : Milli Eğitim Temel Kanunu

A.P.K : Araştırma ve Planlama ve Koordinasyon Kurulu

O.Y.Y : Okulda Yerinden Yönetim

K.K : Kesinlikle Katılıyorum.

K : Katılıyorum.

Ç.K : Çok Az Katılıyorum

K.M : Katılmıyorum

K.K.M : Kesinlikle Katılmıyorum.

xii

EKLER LİSTESİ

Ek -1: Anket

Ek-2: Araştırma İzin Onayı

GİRİŞ

Çağımızda bilim ve teknoloji alanındaki büyük ve hızlı gelişmeler, toplumdaki eğitilmiş insan gücüne olan ihtiyacı ön plâna çıkarmıştır. Nitelikli insan gücü, eğitim politikalarının en önemli ve vazgeçilmez konusu hâline gelmiştir.

Bilim ve teknolojideki gelişmelere paralel olarak her alanda yenilikler ve değişimler gerçekleşmektedir. Değişim, toplumu oluşturan bireyleri de etkilemektedir. Bireylerin değişime uyum gösterebilmesi ile eğitimin niteliği arasında güçlü bir ilişki vardır. Bireylere günümüzün ihtiyaçları ile uyumlu nitelik kazandırmada öğretmenin rolü daha da önem kazanmaktadır.

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte yetişmiş insan gücüne olan ihtiyaç da o ölçüde artacaktır. Toplumun ileriye gitmesini sağlayan eğitim kurumları, nitelikli insan gücü yetiştirmek için kendilerini yenilemek ve değiştirmek zorundadırlar.

Nitelikli öğretmenlere sahip olma temel eğitim sorunu olarak görülmelidir. Çünkü herhangi bir ülkede, öğretmenler ve öğretmenlik mesleği yeterli güç ve niteliğe ulaşmadıkça, o ülkede en iyi eğitim sistemi ve en yüce eğitim amaçları bulunsa bile, bunlar gerçekleşmez.

Eğitim sisteminin başarısı, sistemin önemli bir elemanı olan öğretmenlere bağlıdır. Öğretmenlerin iyi nitelikte olması için öğretmenlerin iyi şekilde yetiştirilmesi gerekmektedir.

Araştırmanın Problemi

Eğitimde yenileştirme hareketlerinden beklenen başarının elde edilememesinin bir değil, bir çok nedenini bulunduğu tartışmasız kabul edilen bir gerçektir. Ancak öğretmenin üst düzeyde oluşturulan politikaların ve alınan kararların uygulayıcısı olduğu düşünülürse, başarısızlığın en büyük nedenlerinden birinin öğretmen unsuru olduğu kolayca kabul edilebilir (Duman, 1991:2-3).

Bir toplum olarak ilerleyebilmek ve gelişmiş ülkelerdeki refah düzeyine erişebilmek için okuldaki öğretimin niteliğinin yükseltilmesi gerekir. Öğretimin niteliğinin artması nitelikli öğretmenler yetişmesiyle gerçekleşecektir (Seferoğlu, 2004:131).

Anadolu Öğretmen Liselerinin başlangıcı sayılabilecek olan İlköğretmen Okulları, Talim ve Terbiye Kurulu'nun 44 sayılı 18 Mart 1970 tarihli kararı ve Milli Eğitim Temel Kanununun "hangi öğrenim kademesinde olursa olsun, öğretmen adaylarının yüksek öğrenim görmeleri esastır." hükmü temel alınarak 1974-1975 yılından itibaren ilköğretmen okulu "öğretmen liselerine" dönüştürülmüştür (Binbaşoğlu, 1995:21). 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu "Öğretmenlik, Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir" hükmünü getirmiştir ve öğretmenlerin, hangi öğrenim kademesinde olursa olsun, yüksek öğrenim görmelerinin sağlanması gerektiğini ifade etmiştir. İlkokullara sınıf öğretmeni yetiştirmek için 2 yıllık eğitim enstitüleri açılmış ve bünyesinde eğitim enstitüsü açılmayanlar ise öğretmen lisesine dönüştürülmüştür. 1976'da sayıları 50'yi bulan 2 yıllık Eğitim Enstitüleri eski ilköğretmen okulu binalarında öğretim faaliyetlerinin sürdürmüşlerdir (Akyüz, 2004:347).

1974 yılında öğretmen okullarının öğretmen liselerine dönüştürülmesi ile bu okullara ilgi azalmış, öğretmen okulları geçmişteki nitelikli öğrenci kaynağını yitirmiştir. Bu gerçekten yola çıkılarak, eğitim sisteminin yeniden yapılandırıldığı, ilköğretim öğretmenliği dahil, öğretmenlik mesleğinin her dalında yüksek öğretim şartının benimsenerek öğretmen yetiştiren kurumların üniversite bünyesine alındığı 1982 yılından sonra Milli Eğitim Bakanlığı; Milli Eğitim Şuralarında, Öğretmen Yetiştirme ve Danışma Kurulu toplantılarında ve benzeri toplantılarda alınan kararlar doğrultusunda, kendi

bünyesinde kalan ortaöğretim seviyesindeki öğretmen liselerine yeni bir yapı kazandırmak üzere bir arayışa girmiştir (Gündüz;2005).

Anadolu Öğretmen Liseleri (A.Ö.L), öğretmen liselerini iyileştirme çabalarının bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda bu okullar, 1989–1990 öğretim yılında öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarına iyi bir taban oluşturmak üzere, Anadolu Öğretmen Liseleri adı altında yeniden yapılandırılmıştır. Öğretmen niteliğini arttırmak amacıyla yapılan yasal düzenlemelerden biri de, 1989 yılında yürürlüğe konan 3580 sayılı kanundur. Bu kanunla, öğretmenlik mesleğinin cazip hale getirilmesi düşünülmüş, üniversite sınavında ilk on tercihi arasında öğretmenlik programına yer veren öğrencilere burs ve yatılılık imkanı tanınarak, başarılı öğrencilerin mesleğe tercihi yönlendirilmiştir (Çeliköz&Çetin; 2004:136).

Eğitim süreci, nitelikli insan yetiştirmeye yönelik faaliyetlerin tümünü kapsar.

Nitelikli insan yetiştirmek için, nitelikli öğretmen yetiştirilmesi temel amaçtır. Bundan dolayı, öğrencilerin yetiştirilmesinde, gelişmesinde etkili olan öğretmenlerimizin nitelikli bir eğitim sonucunda mesleğe başlaması eğitimin sağlıklı işleyebilmesi açısından çok önemlidir. Bireyleri öğretmenlik mesleğine yönelten etkenler yeterince bilinmemektedir. Bu nedenle nitelikli öğretmen yetiştirmeye kaynak teşkil etmesi amacıyla açılan Anadolu öğretmen liselerine devam eden öğrencileri öğretmenlik mesleğine yönelten etkenler nelerdir? Sorusuna yanıt aranmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Anadolu Öğretmen Lisesine devam eden öğrencileri öğretmenlik mesleğine yönelten etkenlerin neler olduğunun araştırılmasıdır. Bunun için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- 1)A.Ö.L. öğrencilerini öğretmenlik mesleğine yönelten etkenler nelerdir?
- 2)A.Ö.L öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelmelerinde;
 - a) Cinsiyet açısından
 - b) Sınıf düzeyi açısından
 - c) Anne-baba mesleği açısından
 - d) Ailenin gelir düzeyi açısından
- 3) Öğretmenlik mesleğini tercihleri açısından anlamlı farklılık var mıdır?
 - a) Hazırlık Sınıfı-11.Sınıf açısından
 - b) Cinsiyet açısından

Araştırmanın Önemi

Öğretmenlik Mesleği, Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir (Erden, 1998:26).

Öğretmenlik gelişmiş, bilim, kültür ortamında uzun bir süre yaşanarak kazanıldığına göre, öğretmen adayların içinde yetişecekleri havanın, ortamın psikososyal, kültürel, eğitsel özelliklerin öğretmen eğitiminde önemli yeri vardır.

İçinde yaşanan çağda, bilim ve teknoloji alanında yapılan gelişmeler, toplumun eğitilmiş insan gücüne olan ihtiyacı ön plana çıkarmıştır. Nitelikli insan gücü yetiştirmek eğitimin en önemli temel politikalarından biri olmuştur. Böylece eğitim kurumlarına düşen görev hem değişmekte hem de artmaktadır. Bu yüzden son yıllarda eğitim sistemleri ve öğretmen yetiştirme politikaları daha fazla sorgulanmaya başlanmıştır. Daha nitelikli öğretmen yetiştirmek amacıyla çalışmalara hız verilmiştir.

Öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarına ana kaynak olması, ortaöğretim düzeyindeki öğrencilere öğretmenlik mesleğinin sevdirmesi amacıyla Anadolu Öğretmen Lisesi uygulamaya konulmuştur.

Anadolu Öğretmen Lisesi, 20.10.2000 - 24206 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan yönetmeliğin 1.maddesi ile değişik) Anadolu Öğretmen Liseleri, Millî Eğitimin genel amaç ve temel ilkeleri ile toplam kalite yönetimi anlayışına uygun olarak; öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarına öğrenci hazırlamak, öğrencilerine; öğretmenlik ruhunu aşlamak ve öğretmenlik mesleğini sevdirmek, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği bilgi, beceri, tutum ve davranışları kazandırmak, orta öğretim düzeyinde ortak bir genel kültür vermek, ülke kalkınmasına sosyal, kültürel ve ekonomik yönden katkıda bulunma bilincini ve gücünü kazandırmak, dünyadaki gelişme ve değişmeleri izleyebilecek düzeyde yabancı dil öğrenmelerini sağlamak, öz güven, öz denetim ve sorumluluk duygularının geliştirilmesi, her bireyin farklı ve ayrı bir değer olduğu ve ekip çalışmasıyla ortak başarının elde edilmesinde önemli katkı sağlayacağı inancının verilmesine yönelik çağdaş bir eğitim ortamı hazırlamak, amacıyla ilköğretimden sonra bir yıllık hazırlık sınıfı üzerine üç yıl öğretim süreli, yabancı dil öğretimi ağırlıklı, paralıparasız

yatılı ve gündüzlü eğitim-öğretim yapan orta öğretim kurumlarıdır (M.E.B,1995).

A.Ö.L öğrencilerini öğretmenlik mesleğine yönelten etkenlerin neler olduğunun bilinmesi, onların beklentilerine cevap verilebilmesi açısından çok önemlidir. Bununla birlikte bu etkenlerin neler olduğunun bilinmesi, öğretmen adaylarına gerekli rehberliğin yapılması, yönlendirmenin yapılması açısından da önemlidir.

Eğitimde yönlendirmenin amacı, öğrencinin öncelikle kendisinin ve çevresini tanımmasını sağlanması, mutlu ve verimli olabileceği mesleğe yönlendirilmesidir. Eğitim kurumları öğrencilerin ilgi ve yeteneklerinin belirleyerek, onları uygun mesleğe yönlendirilmelidir (Erden,1998:84).

Bu araştırma ile nitelikli öğretmen yetiştirmek için ana kaynak olan Anadolu Öğretmen Lisesinde öğrencileri öğretmenlik mesleğine yöneltmek için nelerin yapıldığı araştırılmış ve bu araştırmanın ışığı altında öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik ne gibi çalışmaların yapılması gerektiğiyle ilgili önerilerde bulunulmuştur.

Sayıtlılar

Bu araştırmanın sayıtlıları şunlardır:

1. Araştırmaya katılan öğrencilerin cevaplarının onların görüşlerini doğru olarak yansıttığı kabul edilmektedir.
2. Bu çalışma için seçilen araştırma yöntemi çalışmanın amacına uygundur.
3. Veri toplama aracı olarak kullanılan anket, öğrencilerin görüşlerini yansıtacak niteliktedir.

Sınırlılıklar

Araştırmanın sınırlılıkları şunlardır.

.. Araştırma 2003-2004 öğretim yılı Balıkesir Savaştepe Anadolu Öğretmen Lisesi ile İzmir Çiğli Anadolu Öğretmen Lisesi ile sınırlıdır.

.. Araştırma bilgileri 2003-2004 öğretim yılında uygulanan anket sorularına verdikleri cevaplarla sınırlıdır.

BÖLÜM I İLGİLİ LİTERATÜR

1.1 Öğretmenlik Mesleği

Meslek, toplumdaki sosyal, ekonomik, sosyolojik ve teknolojik yapının gerektirdiği bir iş bölümü sonucu ortaya çıkan, bireyin ilgi ve kabiliyeti ile sosyal etkinliklere katılma gereksinimi ve toplumun bireyden sosyal ve ekonomik yaşamda sorumluluk yüklenmesi sonucu ortaya çıkan yaşamsal olgudur (Hacıoğlu&Alkan, 1997).

Bazı mesleklerin yerine getirilebilmesi için formal eğitim şarttır. Bu meslekler özellikle toplumların gelişmesi bilim, sanayi ve teknolojinin ilerlemesi ile ortaya çıkmaktadır. Bu tip mesleklere profesyonel meslek denir. Profesyonel meslek, özel uzmanlık bilgi ve becerisini içeren, uzun ve yoğun bir akademik çalışma ile belirli özel formasyon gerektiren ileri düzeyde ve statüdeki meslektir (Hacıoğlu&Alkan, 1997). Meslek, hem bireysel hem de toplumsal açıdan kritik önem taşımaktadır. Bireysel açıdan ele alındığında, bireyin toplumsal işbölümünde üstleneceği rolü ve rolün toplumdaki önemine bağlı olarak statüsünü, sosyal sınıfını, elde edeceği kazancını, gizil güçlerinin geliştirme olanağını, yetenekleri ölçüsünde elde edebileceği psikolojik doyumu ve yaşam kalitesini belirleyen, bireyin yaşantısında önemli izler bırakan etkinlik alanıdır (Gündüz, 2004:29).

Alıcıgüzele göre, “uzun bir süre genel ve uzmanlık eğitimi gerektiren, toplumsal görevlerin yapılabilmesi için zorunlu olan ve mesleğin ahlak kurallarıyla yönetilen iş alanına meslek denir” (Özgür, 1994:3).

Meslek, sürekli olarak yapılması öngörülen, öğrenilmesi için belli bir eğitim ve ya iş tecrübesi gerektiren, insan hayatını kazanmak için yaptığı, insana manevi doyum da sağlayan genel geçer ahlak kurallarıyla çalışmayan faaliyetler bütünüdür (Meslek nedir? 2002).

Öğretmenlik mesleği bir toplum için önemli sayılan mesleklerden biridir. Toplum bireylerden oluşur ve birey toplumun temelidir. Bireylerin, toplumun elde ettiği değerleri kazanması ve sürdürmesi, kendisinden sonrasına bu değerleri aktarabilmesi gerekmektedir. Kısaca, toplumun oluşturduğu maddi-manevi tüm değerlerin korunması, yaşatılması ve geliştirilmesi gereklidir (Özgür, 1994:1).

Öğretmenlik Mesleği, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 43.maddesinde şöyle tanımlanmaktadır.

“Öğretmenlik, Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak yerine getirmekle yükümlüdürler.” ifadesi yer almaktadır.

Yasaya göre öğretmenler bu görevlerini, Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak yürütmekle yükümlüdürler (Erden, 1998:26).

Öğretmenlik meslekler içinde en stratejik olanıdır. Çünkü askeri, politikacıyı, hâkimi, doktoru, sanatçıyı kısaca tüm iş ve mesleklerde çalışanları yetiştiren öğretmenlerdir. Öğretmenler, insana şekil vermek, onu biçimlendirmek gibi çok güç, fakat onurlu bir işi başarma sorumluluğunu yüklenmişlerdir (Yılman, 1992:63).

Öğretmenlik mesleği, yetişmekte olan nesli, ailesi, çevresi, ulusu, devleti ve vatani için daima yararlı, yapıcı, yaratıcı iyi bir vatandaş olarak yetiştirme sanatıdır.

Öğretmenlerin yetiştirdiği bireyler, ailesini ve ulusunu mutlu kılar, vatanını kalkındırır ve devleti güçlendirir (Oktar& Bulduk, 1999:66).

Bugün öğretmenden, çağdaş Türk kültürünü etkileyen değerleri tanınması, topluma özgü önemli gelişmelerin nedenlerini kavraması, demokratik düzenin özelliklerinin anlaması, çevresel sorunlarla ilgilenmesi ve etkinliklere katılması, kişilikte bütünlüğe erişmiş olması beklenir (Oğuzkan, 1988:8).

Öğretmenin üç yönü vardır.

1. Türk toplumunun aydın bir üyesi olarak öğretmen
2. Dünya topluluğunun bir üyesi olarak öğretmen
3. Mesleğin yeterli bir üyesi olarak öğretmendir (Oğuzkan ; 1988:1-5).

1.2.Türk Eğitim Sisteminde Öğretmen Yetiştirme Tarihi Gelişimi

1.2.1.Cumhuriyet Öncesi Öğretmen Yetiştirme Tarihi

Bugünkü anlamda öğretmen yetiştirme tarihi Tanzimat dönemine dayanır.

1839'da kurulup sonra çoğalmaya başlayan Rüştiyelerin iyi bir öğrenim yapabilmeleri, iyi yetişmiş öğretmenlerin varlığına bağlıydı. Bu da ancak medrese dışında, yalnızca bu iş için açılacak meslek okulları ile sağlanabilirdi (Akyüz, 2004:162).

Rüştiyelere öğretmen yetiştirmek amacıyla ilk kez bir öğretmen okulu olan Darülmüallimin-i Rüşdi, İstanbul'da Fatih semtinde 16 Mart 1848 tarihinde Büyük Reşit Paşa'nın yardımı ile Kemal Efendi tarafından açılarak, Müdürlüğüne Cevat Efendi atanmıştır (Koçer, 1987:56). Öğretim süresi 3 yıldır. Darülmüallimin'in açılışını takip eden 20 yıl içinde ne Darülmüallimin ne de bunun dışında öğretmen yetiştirme konusunda yeni bir hareket görülmemektedir (Koçer, 1987:56).

1839'dan itibaren açılmaya başlanan ve sonraları Maarif Nezaretine bağlı olan "İptidai Mektep" de denilen Sıbyan okullarına öğretmen yetiştirmek için Darülmüallimini Sıbyan adında İstanbul'da bir öğretmen okulu kurulmuştur. Sıbyan okullarına öğretmen yetiştirmek amacıyla kurulan Darülmüallimin-i Sıbyan'ın öğretim süresi başlangıçta 1 yıldır. 1874 yılında, İstanbul Darülmüallimin-i Sıbyan şubesinin öğretim süresi 2 yıl olarak belirlenmiştir (M.E. B, 1995:12).

1869 tarihli Maarifi Umumiye Nizamnamesi, öğretmen okulları ve onların programları konusunda çok ayrıntılı hükümler getirmiştir (Akyüz, 2004:165). Maarifi Umumiye Nizamnamesi ile batılılaşma devrinin başlangıcından beri parça parça yapılan Maarif Islahatı bir Nizamnameye bağlanıp, teşkilandırılmış ve Maarif, medrese düzeninin aksine, tam bir devlet işi olarak ele alınmıştır (Koçer, 1987:83). Nizamnamenin 63.maddesine göre, öğretmen okulundan mezun olanlar, yapılacak öğretmen atamalarında, diğerlerine tercih edileceklerdi. Bu, öğretmen okulu açılmasından sonra, öğretmenliğin ayrı bir "meslek" olarak ilk kez tanınması anlamına geliyordu (Binbaşoğlu, 1995:13).

İlk kez 1858 yılında kızlar için Rüşdiye açılmıştır. Kız ilkokulları ve Kız Rüşdiyelerine kadın öğretmen yetiştirmek için Maarifi Umumiye Nizamnamesi gereğince

1870'te bir Darümuallimat açılmıştır. Darümuallimat'ın Sıbyan şubesinin öğretim süresi ise üç yıldır (M.E.B,1995:12).

Darümuallimatın toplumda çok önemli ve yararlı etkileri görülmüştür.

.. Kız rüşdiyeleri ve sıbyan mekteplerine bayan öğretmenler yetiştirerek bu okulların çoğalmasına ve dolayısıyla giderek artan sayıda kızın okumasına katkıda bulunmuştur.

.. Burs alamayan öğrencilerini öğretmen olmaya zorlamadığı için, bir çok genç kız ve kadın, sadece öğretmen olmak için değil, üst düzeyde bir okulda okumak için bu kuruma girmiş, bu da ülke kadınları arasında bilgili, aydın bir kitlenin oluşup gelişmesini sağlamıştır.

.. Darümuallimat, .. Meşrutiyet döneminde açılan İnas Darülfünun(Kız Üniversitesi) da esas öğrenci kaynağı oluşturmuştur (Akyüz, 2004:166).

1875 tarihinde, askeri okullar için sivil öğretmenler yetiştirmek amacıyla "Menşei Muallimin" açılmıştır (Küçükahmet, 1976:12).

Nizamnamede açılması tasarlanan Büyük Darümuallimini sonra 1877'de sadece İdadi Şubesi açılarak, Darümuallimin-i Rüşdi ile birlikte bir müdürün idaresinde birleştirilmiş, fakat fazla yaşamayarak 1880'de kapatılmıştır (Duman, 1991:17).

..Meşrutiyet yıllarında birer tane ve sadece İstanbul'da bulunan mevcut öğretmen yetiştiren okullar Abdülhamit tarafından sayıları çoğaltılarak taşraya yayılmıştır (M.E.B, 1995:13).

İlkokullar için 1882'de çıkarılan bir talimat, bunlar ve öğretmenleri hakkında yeni ve önemli düzenlemeler getirmişlerdir.1982 tarihli talimatın 4.maddesine göre, iptidai mekteplere muallim tayin edileceklerinden Darümuallimin-i İptidaiden şahadetname almış bulunmaları ya da bir sınav sonunda yeterliklerini kanıtlamış olmaları, ayrıca iyi ahlaklı olmaları gerekirdi (Akyüz, 2004:207).

Mutlakiyet döneminde en önemli eğitim çalışmalarından biri "Muallimlikte Mesleki İhtisas Tesisine Dair Talimat" başlığını taşıyan belgedir. Bu belgenin temel hükümleri şunlardır:

1. İyi ahlaklı ve davranışlı olmak

2. Öğretim görevinden başka bir görev ya da memuriyetle uğraşamamak

3. Kendisine verilecek dersler bağlılık ve ihtisasa uymasındır (MEB, 1995:13).

Meşrutiyet döneminde 1913'te Tedrisat-ı İptidaiye Kanun-ı Muvakkati

(İlköğretim Geçici Kanunu) çıkarılmış ve bu kanun "geçici" başlığına rağmen

Cumhuriyet yıllarında birçok maddeleri yürürlükte kalmıştır. Bu kanun ilköğretimin zorunlu ve devlet okullarında parasız olduğunu hükme bağlamıştır. Parasız öğretim ilk kez bu kanunla kabul edilmiştir (Akyüz, 2004:243–244).

Tedrisat-ı İptidaiye Kanun-ı Muvakkati'nin yayınlanması ve uygulanmasından 4

yıl sonra Maarif Nazırı Ahmet Şükrü Bey, bu okulların ıslah işini ele aldı. "Merkez Rüşdiyesi" iptidai sınıfları adı altında İstanbul'da yer yer açılmış bulunan okullardan başlanılmak suretiyle, 6 yıllık İptidai Mektebi haline sokulmuştur.

Bu sisteme göre okul;

1. İlk kısım(İki Yıl)birinci devre

2. Orta Kısım(İki Yıl)ikinci devre

3. Üçüncü Devre(İki Yıl)

olarak; altı yıldan oluşuyordu (Koçer, 1987:193).

Mart 1909'dan sonra Darülmuallimine müdür olarak atanan Satı Bey köklü

yeniliklere girmiştir. Satı Bey öğretmen okulunun öğretmen kadrosuyla beraber Tedrisat-ı İptidaiye Mecmuası adıyla önemli bir dergi çıkarmıştır. Fenn-i Terbiye, Usul-i Tedris, musiki, Resim-Elişi, Terbiyeyi Bedeniye derslerinin programlarda önemle ele alınmasını sağlamıştır (Akyüz, 2004:254-255).

Taşrada öğretmen yetiştirilmesi amacıyla Temmuz 1908'den sonra taşrada 30

Darülmuallimin birden açılmıştır. Kadın öğretmen yetiştirmek amacıyla bu dönemde

Darülmuallimat-ı Aliye adını almış ve İptidai, İhzari ve Ali adlarıyla üç kısım ayrılmıştır.

Mezunları orta ve yüksek dereceli okullarda öğretmen oluyorlardı. Bu öğretmen

okullarına ilişkin uygulamalardan başka, yine bu dönemde öğretmenlik mesleği ve

yetiştirilmesi konusunda bazı önemli görüşler ortaya atılmıştır. Bunlardan bazıları, Türkiye’yi ancak eğitimin kurtaracağı, eğitimini öncüsünün öğretmenler olduğu, eğitimin metotları ve kuralları olan bir sanat olduğunu, öğretmenlere bu özelliklerin yetiştirilirken kazandırılmaları gerektiği vurgulanmıştır. Bundan dolayı öğretmen okullarının tek amacı öğretmen yetiştirmek olmalı ve buna hizmet etmelidir (Duman, 1991:18-19).

Görüldüğü gibi ülkenin içinde bulunduğu savaş şartlarına ve onun gerektirdiği sosyal ekonomik ve siyasi problemlere rağmen eğitim sorunları ve sorunlar içinde yer alan öğretmen yetiştirme sorunu ele alınmış bunun ötesinde birçoğu Cumhuriyet döneminde uygulamaya geçirilen görüşler ortaya çıkmıştır (Duman, 1991:19).

1.2.2. Cumhuriyet Döneminde Öğretmen Yetiştirme Tarihi

29 Ekim 1923’te ilan edilen Cumhuriyetin üzerinden daha 6 ay geçmeden, medrese-mektep ikililiğinin kaldırılması, milli, çağdaş ve laik eğitime geçilmesi tartışmaya açılmıştır. Eğitimde kız-erkek eşitliği, köy ve köylü eğitiminin önemi, demokratik eğitim kavramları da yasal düzenleme öncesinde Mecliste ve Meclis dışında çokça irdelenmiştir. Yetenek ve zekaya bağlı olarak “eleyici eğitim” parasız eğitimin ortaokul-lise aşamalarının programları, süreleri üzerinde durulmuştur (Sakaoğlu, 1992:21).

3 Mart 1924’te 430 sayılı “Tevhid-i Tedrisat Kanunu” ile bütün okulların Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlanması Türkiye Cumhuriyeti anayasası ile ilköğretimin mecburi kılınması ve devlet okullarının da parasız duruma getirilmesi, ilkokul öğretmeni yetiştirmek konusunda devletçe köklü ve kapsamlı tedbirler alınmasını gerektirmiştir (M.E.B 1995:15).

Yine 1924’te yayınlanan “Orta Tedrisat Muallimleri” kanununun birinci maddesine göre muallimlik “devletin umumi hizmetlerinden talim ve terbiye vazifesini alan müstakil sınıf ve derecelere ayrılan bir meslek” olarak tanımlanmıştır (Şişman, 1999:21).

1923–1924 ders yılında, bina öğretmen ve araç bakımından eksik, öğretmen okullarının yerine, az sayıda tam teşkilatlı öğretmen okulları açma düşüncesi hakim olmuştur. Bu amaçla öğretmen okullarının bazıları, daha elverişli alanlarda birleştirilip kız öğretmen okullarının sayısı 7’ye, erkek öğretmen okullarının sayısı 13’e indirilmiştir.

1926 yılında kabul edilen 1989 sayılı Maarif Teşkilatına Dair Kanun ile iki tip öğretmen okulu getirilir. Birisinin adı ilk Muallim mektepleri, diğerinin adı da Köy Muallim Mektepleridir. Bu suretle Türkiye’de biri köy için, bir de şehir için olmak üzere, iki tip öğretmen yetiştirmeye gidilir (M.E.B, 1995:15).

İlki 1926’da Denizli’de olmak üzere üç yıl süreli öğretmen okulları açılmıştır.

Daha sonra köy öğretmen okullarının sayısı giderek artmıştır. 1926’dan itibaren ilk Muallim mektepleri ile Köy Muallim mekteplerinden öğretmen yetiştirilmiştir (Şişman, 1999:21).

Bunlar 6 yıl öğrenim yaptıktan sonra 1933–34 yıllarında kapatılmıştır. Bu dönemde pek çok insanın köyde yaşadığı ve bunların pek çoğunun okur-yazar olmadığı gerçeğinden yola çıkılarak yapılandırılan köy muallim mektepleri bu ihtiyaca cevap verememiştir. Bunun en önemli sebebi ise, köy muallim mekteplerinin gerekli koşullar oluşturulmadan açılmış olmasıdır (Pehlivan, 1992:14).

Öğretmen okullarının süresi 1932–1933 öğretim yılında 6 yıla çıkarılmış, ortaokul programlarının aynen uygulandığı ilk üç yıl ilk devre, son üç yıl ise mesleki devre sayılmıştır.

İlkokul öğretmen ihtiyacını karşılamak amacıyla 1936’dan itibaren eğitime yardımcı öğretmen yetiştirmek üzere 8 ay süreli öğretmen kursları açılmış, bu uygulama ile küçük köylere öğretmen yetiştirmek amaçlanmıştır. 1937 yılında da “Köy Eğitim Kanunu” çıkarılmıştır. Küçük köylere öğretmen yetiştirmek amacıyla da Köy Eğitim Yurtları açılmıştır. 1939 yılında toplanan ..Milli Eğitim Şurasından hemen sonra 17 Nisan 1940’da 3803 sayılı Köy Enstitüsü ve Sanat Erbabı Yetiştirme Kanunu çıkarılarak Köy Enstitüleri kurulmuştur (M.E.B: 1995:16).

19 Haziran 1942 tarihli ve 4274 sayılı köy okulları ve enstitüleri teşkilat kanunu

10.maddesinde köy eğitim ve öğretmenlerinin görevi 2 başlık altında toplanmıştır.

1. Okul ve kurs ile ilgili işler

2. Köy halkını yetiştirmek ile ilgili işlerdi (Erçelebi, 1993:31-32).

Köy Enstitülerinde doğal çevreyi yeniden yaratmak, insan gücünü sağlam esaslara dayandırarak seçmek, toplumda düzenli ve yaratıcı iş hayatını oluşturmak, insan

ilişkilerini demokratik temellere oturtmak başarılı olmalarının nedenlerindedir. Köy enstitülerinde başarının kaynağı “bütün”dür. Bu bütün öğrencilerden öğretmenlerden, idarecilerden ustalardan; doğal çevreden; öğretmenlerin kişiliklerinden, bilgilerinden düşünce yönlerinden; enstitüde okunan kitaplardan, yapılan işlerden, kullanılan teknikten, öğrencilerin sosyal kökeninden, öğretmenlerin eşlerinden oluşur (Başgöz , 1993:229). Köy Enstitüleri deneyimi değerlendirildiğinde şu sonuçlara varılabilir.

- En yüce değer insandır. Eğitim sayesinde bu değer daha da geliştirilir. İyi eğitilen insan hem iyi bir birey hem iyi vatandaş hem de iyi bir üretici olabilir.
- Yeterli motivasyon, akıllı yapılan planlama ve örgütlenme en güç koşullarda bile eğitim sorununu çözecektir. 2.Dünya savaşının sınırlara dayandığı ve kıtlıkların yaşandığı o dönemlerde, Köy Enstitüleri girişimiyle kültürel hareketler, teknik eğitimin gelişimi, güzel sanatlar atılımı gibi uygulamalar en önemli başarılardandır.
- İnsan kişiliğini tam olarak geliştirmesi ve kültürel, bilimsel, sanatsal faaliyetleri içeren eğitimin en zor şartlar altında uygulanabilmiştir.
- Eğitimde gerçek başarılar, maddi ve manevi yönden olumsuz rekabete ve yarışa yol açmadan da ödüllendirilebilir. Köy enstitüsü sistemi herkesin emeğini ve yeteneğini seferber ederken, güçsüzlerin korunmasını da ihmal etmemiştir.
- Köy enstitüleri deneyimi, evrensel eğitim düşüncesi yanında, Türkiye gerçeğini de göz önüne alan özgün bir öğretmen yetiştirme deneyimi yaratmıştır (Altunya; 2000:37-39).

1953 yılına kadar iki tip ilkokul öğretmeni yetiştirme politikası sürdürülmüş, 1954 yılında yayınlanan 6234 sayılı kanunla öğretmen yetiştiren kurumların “İlköğretmen Okulu” adı altında birleştirilmesiyle Köy Enstitüsü uygulamasına son verilmiştir. İlköğretmen okulları ilkokul üzerine altı, ortaokul üzerine 3 yıl öğrenim sürelidir. Bu arada Köy Enstitülerinden dönüştürülen ilköğretmen okullarına alınacak, öğrencilerin %75’inin köy ilkokullarından mezun olmaları şartı getirilmiştir. (M.E.B: 1995:17). 1953 yılına kadar sayıları 21’i bulan köy enstitüleri, lise seviyesindeki üç yıllık öğretmen okulları ile birlikte ilkokul öğretmeni karşılamada önemli iki kaynak oluşturmuştur (Şişman, 1999:21).

5–15 Şubat 1962 tarihinde toplanan VII. Milli Eğitim Şurasında İlkokul öğretmeni yetiştirme konusunda ileri sürülen görüşlere göre, nitelikli öğretmen yetiştirmekten çok, daha çok sayıda öğretmen yetiştirme arayışlarına dönük öneriler geliştirilmiştir. Rauf İnan'da, Bakan gibi “Kısa süreli ve az masraflı yollarla öğretme yetiştirilerek, daha nitelikli öğretmen yetiştirilmesi, bu ihtiyaçlar karşılandıktan sonra uygulanması gerektiği” düşüncesini benimsemiştir (Ataünal, 1994:47).

Öğretmen Yetiştiren Diğer Kaynaklar

- Yedek Subay Öğretmenler
- Vekil Öğretmenler
- Öğretmenlik Formasyonu
- Mektupla Öğretmen Yetiştirme
- Hızlandırılmış Programla Öğretmen Yetiştirme
- Askerliğini Öğretmen Olarak Yapanlar

Yedek Subay Öğretmenler

11 Ekim 1960 tarihli bir kanunla lise ve dengi okul mezunları ile üniversite ve yüksek okullardan mezun olmadan ayrılanlar bir kurstan geçirilerek, askerliklerinin köylerde ilkokul öğretmeni olarak yapmışlardır.

26 Temmuz 1963 tarihli bir kanunla, isteyenler sürekli öğretmenliğe geçmişlerdir (Kaya, 1974:399-400).

Vekil Öğretmenler

5 Ocak 1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile ortaokul ve dengi okullardan mezun olanlar, 18 yaşını tamamlamış olanlar, bir kurstan geçirilerek

öğretmen olarak ilkokullara atanmış, lise ve üstü mezunları da yine kurstan sonra orta dereceli okullara öğretmen olarak atanmışlardır.

Öğretmenlik Formasyonu

Mili Eğitim Bakanlığı'nın 1979 ve 1980 yıllarında belirlediği bir pedagojik formasyon programı ile, çeşitli fakültelerden mezun olanlara öğretmenlik hakkı tanınmıştır.

Askerliğini Öğretmen Olarak Yapanlar

19 Aralık 1987 tarihinde yayınlanan yönetmeliğe göre,

a)Yedek subaylığa hak kazanıp da, mesleği öğretmenlik olanlar ya da öğretmen olabilecek öğrenim görmüş olanlar,

b)Erbaş, er olup da, mesleği öğretmenlik olanlar, uygun niteliği taşıyan yüksek okul ve ya lise ve dengi okul mezunlarından istekli olanlar, Temel askerlik eğitimleri sonunda öncelik sırasına göre tespit edilerek askerlik sürelerini Milli Eğitim Bakanlığının emrinde öğretmenlik yaparak tamamlarlar (Akyüz, 2004:353).

Hızlandırılmış Programla Öğretmen Yetiştirme

1975'ten sonra özellikle eğitim Enstitülerinde siyasi ve ideolojik olayların artması nedeniyle binlerce öğrenci okullarına devam edememiştir ve öğretim normal olarak sürdürülmemiştir. Bu duruma çözüm bulmak için "hızlandırılmış eğitim" adı altında öğretmen yetiştirilmiştir.

Bu tür çalışmalar öğretmenlik mesleğini yıpratmıştır (Akyüz, 2004:353).

Mektupla Öğretmen Yetiştirme

1974 yılında bütün lise mezunlarına mektupla yüksek öğrenim denen bir uygulama ile 46.000 öğrenci bu yolla öğretmen yetiştiren programlara alınmıştır. Resim, müzik, beden eğitimi branşlara da mektupla öğretmen yetiştirilmeye çalışılmıştır. Bu program yazın 5 haftalık çalışmalar şeklinde yapılmış ve üç yıl içinde toplam 15 haftalık öğrenim yapılmıştır. Normal program yapan eğitim Enstitülerinde üç yılda toplam 72 hafta eğitim ve öğretim yapılmaktaydı. Batı’da bazı ev hanımlarına hitap eden ve boş zamanlarının değerlendirilmesi açısından yarar sağlayan mektupla öğretim Türkiye’de çok basitleşerek kısa sürede öğretmen yetiştirme amacıyla uygulanması, öğretmenin niteliğini düşürmüştür (Kaya, 1974:399-400).

Tüm bu gelişmeler artan öğretmen ihtiyacı karşısında nitelik sorununun göz ardı edildiğini ve sadece niceliğe yönelik önlemlerin alındığını göstermektedir.

5 Ekim 1972 tarih ve 5/5173 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile kabul edilmiş olan bulunan Milli Eğitim Reformu stratejisinin temelini VIII. Milli Eğitim Şurası kararları oluşturmuştur. Stratejinin “Öğretmen Yetiştirilmesi” başlıklı bölümünde “Öğretmenlik her tür ve kademedeki okul için ihtisas isteyen bir meslektir. Bu mesleğe hazırlık genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyonla sağlanır. Öğretmenlik görevi bu şekilde yetişmiş olanlara verilmelidir, denilmiştir (Ataunal, 1994:47).

Ayrıca, Talim ve Terbiye Kurulu’nun 44 sayılı 18 Mart 1970 tarihli Milli Eğitim Temel Kanununun “hangi öğrenim kademesinde olursa olsun, öğretmen adaylarının yüksek öğrenim görmeleri esastır.” hükmü temel alınarak 1974–1975 tarihinden itibaren ilköğretmen okulu “öğretmen liselerine” dönüştürülmüştür (Binbaşoğlu, 1995:21).

1739 Sayılı METK’nın 43.maddesine uygun olarak, ilkokul öğretmenlerinin yüksek öğrenim sağlamak üzere Talim Terbiyenin 25.08.1973 tarih ve 476 sayılı kararı ile 1974-1975 öğretim yılından itibaren ilköğretim okullarında kademeli olarak lise programları uygulanmaya başlanmıştır. Böylece bu okullara “Öğretmen Liseleri” denilmiştir (Cicioğlu, 1985:305).

Pedagoji’nin Usul-i Tedris adı altında öğretmen okulları programına girmesinden bu yana Köy enstitüsü ve İlköğretmen okullarında sayıları giderek artan bu derslere

öğretmen okullarında hiç yer verilmeyip, klasik lise programlarında olduğu gibi modern matematik ve fen uygulamalarının yanı sıra Beden Eğitimi, Resim-İş ve Müzik derslerine yer verilip, adının dışında öğretmenlik ile ilgisi olmayan dersler okutulmaya başlanmıştır. Bunun en önemli nedeni ise ilkokula öğretmen yetiştirme işinin iki yıllık eğitim veren enstitülere aktarılmış olmasıdır. Bunun sonucu olarak da öğretmen liselerinin tercih eden öğrenci sayısında düşüş kaydedilmiştir (Pehlivan, 1992:23).

Öğretmen Liselerinin öğretmen yetiştirmedeki yerleri, ortaöğretim düzeyinde eğitim veren öğretmen okulları 1948 yılından 1974–1975 öğretim yılına kadar meslek okulu olma özelliğini korumuştur. Bu okulların temel amacı, ilköğretime öğretmen yetiştirmedir. Öğretmen okullarının parasız-yatılı olması, öğretmen-öğrenci, öğrenci-öğrenci iletişiminin daha güçlü olmasını sağlamıştır. O yıllarda öğretmen okullarından mezun olanların hemen öğretmenliğe başlamaları öğretmenlik mesleğinin tercih edilmesinde büyük etken olmuştur. Fakat son yıllarda günün değişen koşullarıyla birlikte; öğretmenlerin sadece ortaöğretim düzeyinde öğrenim görmelerinin yeterli gelmediği anlaşılmıştır.

Bu olayın anlaşılmasının en önemli sebepleri

- .. Bilgi toplumuna geçiş
- .. İleri teknoloji ve onun yarattığı gelişmeler
- .. Mevcut sistemdeki öğretmen okulları ve öğretmen yetiştirmedeki yetersizliği
- .. Bu kurumlarda bilimsel teknik ve araştırmaların yapılması
- .. Gelişmiş ülkelerdeki öğretmenlerin ön lisans hatta yüksek lisans şeklinde yetişmelerinin sağlanması
- .. Küreselleşme

Bu nedenlerden dolayı, 1739 sayılı ve 16-04-1973'de M.E.T.K'nin 43.maddesi temel alınarak öğretme yetiştirme işi; 2 yıllık eğitim veren eğitim enstitülerine devredilmiştir (Pehlivan, 1992:36).

Öğretmen liselerinin öğretmen yetiştiren yüksek öğrenim kurumlarına kaynak oluşturma düşüncesinin uygulamada işlerlik kazanamamasının sonucunda, çözüm aranmıştır. Bunlardan biri; 1979 yılı icra plânı ve 4.Beş yıllık kalkınma planındaki öğretmen liselerinin öğretmen yetiştiren kurumlara öğrenci kaynağı teşkil etmesine dair hükümleri mevcuttur. Ayrıca sınıf öğretmeni yetiştiren eğitim enstitüleri yönetmeliği gözönüne alınarak bu okul mezunlarına ilkökullara öğretmen yetiştiren iki yıl öğrenim süreli Eğitim Enstitülerine öğrenci alımında %75 kontenjan sağlanmıştır (Cicioğlu, 1985:305).

1989 yılından itibaren, üniversite seçme ve yerleştirme sınavlarında öğretmenlik mesleğini ilk 10 tercihi olan ve kazanan öğrencilere (200.000 T.L), daha sonra artan miktarlarda aylık burs vermeye başlanmış ve bunun bir ölçüde etkili olduğu görülmüştür (Binbaşoğlu, 1995:21).

Temmuz 1982 tarihinde X. Milli Eğitim Şurasında öğretmen eğitimiyle ilgili bazı kararlar alınmış olması, öğretmen yetiştirme programlarının süresinin dört yıl olması, ayrıca ana alan ve yardımcı alan uygulaması getirilmesi önerilmiştir. Ayrıca X. Milli Eğitim Şurası hedefleri arasında öğretmen yetiştirmeyle ilgili olarak “öğretmenliğin istihdam şartlarını düzeltmek yoluyla cazip hale getirerek yetenekli elemanları mesleğe hazırlanması, öğretmenlerin yüksek öğretimden geçmelerinin sağlanması amaçlanmıştır (Kaya, 1989:54).

XII. Milli Eğitim Şurasında 18–22 Temmuz 1988 Milli Eğitim Şura kararlarının uygulamaya dönüştürülmesi sonucu 24 Aralık 1986’da Yüksek öğretim kuruluna sunulan yazıda ilkökul öğretmenlerinin lisans düzeyinde eğitim görmelerinin gerektiğini belirtilmiştir (Ataünal, 1994:71).

2547 sayılı YÖK yasasıyla öğretmen yetiştirme görevi üniversitelere verilmiştir.Eğitim Enstitüleri Eğitim Yüksekokullarına dönüştürülmüştür.

Marmara Üniversitesi Rektörlüğü 22 Ekim 1987 tarihli ve 600 sayılı yazı ekinde hazırladığı program taslağını Yüksek Öğretim Kuruluna göndermiş, 1989–1990 tarihinden itibaren uygulamaya konulmasını önermiştir.

1989–1990 öğretim yılından itibaren eğitim yüksek okullarının öğrenim sürelerini 4 yıla çıkararak daha nitelikli ve çağdaş standartlara sahip öğretmenler yetiştirilmesini amaçlayan programlar hazırlanacaktır (Ataünel, 1994:72).

Görüldüğü gibi Cumhuriyet döneminde ilkökul öğretmeni yetiştirmede önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Cumhuriyetin ilk yıllarından başlayarak gerek kurumsal düzeyde gerekse programlar düzeyinde çeşitli denemelere girişilmiş, bu denemelerden bir kısmı başarılı olamazken diğerleri sistemde iz bırakan girişimler olarak tarihe geçmiştir. İlkokul öğretmeni yetiştirme konusunda gerek nicelik gerekse nitelik kaygıları yeni model ve program arayışlarını her zaman etkilemiştir. Bugün gelinen nokta göz önüne alındığında ilkökul öğretmeni yetiştirmede nitelik anlamında önemli bir aşama kaydedildiği görülmektedir. 1970'li yılların ortalarına kadar ancak lise seviyesinde yürütülen ilkökul öğretmeni yetiştirme işlevi bugün dört yıllık lisans seviyesinde devam etmektedir.

1.2.2.1 İlköğretim ...Kademeye(Ortaokul) Öğretmen Yetiştirme

Cumhuriyetin ilk yıllarında doğrudan ortaokula öğretmen yetiştiren bir kurum yoktu. Cumhuriyet öncesi dönemden devralınan ilköğretim okullarının ve üniversitelerin ilgili bölümlerinden mezun olanlar lise ile birlikte ortaokullarda da öğretmenlik yapıyorlardı. Bu nedenle 1920’li yıllarda ortaokul öğretmeni yetiştirme ihtiyacı sık sık gündeme geliyordu (Dursunoğlu,2003:5).

1926’da Konya’da ortaokul öğretmeni yetiştirmek amacıyla “Orta Muallim Mektebi” adı altında bir okul açılmıştır. Daha sonra bu okul, 1927–1928 öğretim yılında Ankara’ya taşınmıştır. Okulun öğretim süresi üç buçuk yıldır. İlk iki yıl hazırlık, kalan süre ise meslek eğitimine ayrılmıştır (Şişman, 1999:25).

1929’da “ Gazi Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü”, 1935’lerde “Gazi Öğretmen Okulu ve Eğitim Enstitüsü” olmuş ve en sonunda “Gazi Eğitim Enstitüsü” adıyla eğitim hayatına geçmiştir.

1940’lı yıllarda Gazi Eğitim Enstitüsünün kapasitesinin ülkenin ortaokul öğretmeni ihtiyacını karşılamaktan uzak olduğu anlaşılınca, yeni eğitim enstitüleri açılmaya başlanmıştır (Dursunoğlu, 2003:5).

1946’dan sonra Eğitim Enstitüleri açılmıştı. 1969’a kadar sayıları 10’u geçmeyen ve bazen üç yıllık Eğitim Enstitüleri ”olarak adlandırılan bu kurumların sayıları 1977-978’de 18’i bulmuştur. 1978-1979 öğretim yılından itibaren “Yüksek Öğretmen Okulları” da denmiş, sayıları azaltılmış ve programları lise öğretmeni yetiştirebilecek şekilde dört yıl olarak düzenlenmiştir (Akyüz , 2004:350).

Genelde ortaokul öğretmenlerinin eğitim enstitülerinden, lise öğretmenlerinin ise, Yüksek Öğretmen Okulları ve Fen Edebiyat Fakültelerinden yetiştiği görülmektedir. Ancak bu ihtiyaca göre, bunlar arasında karşılıklı geçişler söz konusu olmuştur.

1970’li yıllarda ortaokulların öğretmen ihtiyacını karşılamak için mektupla öğretim, gece öğretimi, hızlandırılmış eğitim gibi uygulamalar başlatılmıştır (Şişman, 1999:26).

Yeniden Yapılanma süreciyle birlikte MEB'in ihtiyaçları doğrultusunda bu kademeye ğretmen yetiştirmeye başlanmıştır. 2001 yılı itibariyle Eğitim Fakültelerinde ilköğretim ikinci kademeye öğretme yetiştiren Eğitim Fakültelerinin sayısı 46 olup; bu sayı yeni açılan Eğitim Fakülteleri ile birlikte 2003 yılında 65'e yaklaşmış bulunmaktadır. Devlet niversitelerinin yanında vakıf niversiteleri de önemli adımlar atmıştır (Dursunoğlu, 2003:7).

1.2.2.2. Ortaöğretime ğretmen Yetiştirme

Cumhuriyet sonrası dönemde Yüksek ğretmen Okullarıyla, niversitelerin Fen Edebiyat Fakülteleri, liselerin ğretmen ihtiyacını karşılamada temel kaynaklar olmuştur (şişman,1999:27).

1930'lu, 1940'lı yıllarda üniversitelerin pek çoğu sınavsız ğretmen alırken, yüksek ğretmen okulu sınavla ğrenci alırdı. Yüksek ğretmen Okulu ğretmenleri ve öğrencileri oldukça nitelikliydi. Fakat 1946 yılında niversite hocalarının niversite dışında ders vermeleri yasaklanınca yüksek ğretmen okulu kötü bir gelişme ile karşı karşıya gelmiştir. Okul 2 yıl sonra 1 Mart 1951'de apadaki binada yeniden faaliyete geçmiştir. Yüksek ğretmen Okulu kapalı kaldığı 2 yıl içerisinde önemli saygınlık kaybetmiştir. Bu yıllarda mühendislik dallarının gözde meslekler olmaya başlaması Yüksek ğretmen Okullarının çekiciliğini olumsuz yönde etkilemiştir (Eşme, 2003:1). Liselere ğretmen yetiştiren okul olarak İstanbul yüksek ğretmen okulu 1956'ya kadar tek kurum olarak kalmıştı. Eski Darülmuallimin-i Aliye'nin devamı olan bu okul, yıllarca nitelikli öğretmenler yetiştirmişlerdir (Akyüz, 2004:350).

3-7-1959 Tarih ve 209 sayılı Talim terbiye Kararı ile Ankara Yüksek ğretmen Okulu fiilen açılmıştır (Eşme,2003 :3).

Öğretmen okullarının son sınıflarında en yüksek bitirme derecesi alan ğrencileri Yüksek ğretmen Okullarına almayı kararlaştırmıştır. Ankara, İstanbul ve İzmir'de bu amaçla birer Yüksek ğretmen Okulu açılmıştır. Öğretmen adayları yeniden sınav ve mülakatla alınmıştır (Binbaşıoğlu:1995:21).

1959 yılına kadar sadece İstanbul Yüksek Öğretmen Okulu bulunuyordu. Aslında sadece üniversiteye girmeyi başaramayan öğrencilerle, fakir aile çocukları o yıllarda öğretmen olmaya ilgi duyuyorlardı. Bu nedenle 1960 yılına kadar sembolik sayıda öğrenci İstanbul Yüksek Öğretmen Okulu'ndan mezun olarak lise öğretmeni olmuştur (Kaya, 1974:196).

Yeni açılan Yüksek Öğretmen Okulununun kuruluşu ve işleyişi şu şekildedir. Okul Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı, parasız yatılıdır. Öğrenciler ikinci kademe öğrencilerinden son sınıfı geçmiş zeka, nitelik, çalışkanlık, karakter, ahlak açısından üstün nitelik gösteren, disiplin cezası almamış kişilerden öğretmenler kurulu kararınca seçiliyordu. Bu öğrenciler, okulun kendi açmış olduğu ve özel programa dahil olan hazırlık sınıfında 1 yıl okutulur. Devlet lise bitirme sınavlarına sokulur. Bu sınavı ve üniversiteye giriş sınavını kazananlar Yüksek Öğretmen Okuluna alınırlardı (Duman, 1991:94).

1964'te İzmir'de yüksek öğretmen okulu açılmıştır. Bakanlık bu okullara kaliteli öğrenci gelmesi için tedbirler almıştır. Bu amaçla 1959 yılından itibaren ilköğretim son sınıflarından en yüksek bitirme derecesi olan öğrencilerin yüksek öğretmen okullarına alınması kararlaştırılmıştır. Ancak, bu öğrenciler lise mezunu sayılmadıkları için önce lise sınavlarına girip, diploma almaları gerekiyordu. Daha sonra öğrenciler branş öğretmenleri ile ilgili fakültede, meslek derslerini ise yüksek öğretmen okullarında görüyorlardı. Fakat geceleri verilen meslek derslerindeki düzensizlik 1974–1975 öğretim yılından başlayarak İlköğretmen okullarının öğretmen liseleri adı altında lise mezunu vermesi, üniversitelerin öğretmenlik formasyonu vermeye başlaması ve Yüksek öğretmen okullarının içine düştükleri ideolojik olaylar bu okulların gerekliliğini sona erdirmiştir. Böylece, bu okullara öğrenci alınımı sona ermiştir (Akyüz: 2004:350).

Bu okullar öğrencilerini, üniversitelerin Fen-Edebiyat Fakültelerinden seçmek yerine ilköğretmen okullarından seçerek almaya başladılar. Seçilen öğrencilerin bir yıllık hazırlık sınıfında özel bir programla yetiştirilerek diğer lise mezunlarına denk olmaları ve üniversitenin ilgili bölümüne girmeleri sağlanıyordu. Üniversiteye giren öğrenci burada alan derslerini tamamlıyor ve sonra Yüksek Öğretmen Okulunda meslek dersleri eğitiminden ve sınavından geçerek lise öğretmeni olma hakkını elde ediyordu. 1974-75 öğretim yılında İlköğretmen Okulları liseye dönüştürülerek programları genel liselere

eşdeğer hale getirilince, Yüksek Öğretmen Okullarının hazırlık sınıflarının bir işlevi kalmadı. Öğretmen lisesi mezunları Yüksek Öğretmen Okulunun hazırlık sınıfına ihtiyaç duymadan doğrudan üniversiteye girebilecek duruma geldiler. Geleneksel olarak Yüksek Öğretmen Okuluna özgü olan pedagojik eğitim üniversitelerde de verilmeye başlanınca bu okullar önemli bir işlevini daha yitirmiş oldu. Ayrıca 3 yıllık Eğitim Enstitülerinin öğrenim süresinin 4 yıla çıkartılması ve branşlaşmaya gidilmesi sonucu liselere de öğretmen yetiştirmiştir (YÖK, 1998:14).

1982'ye kadar öğretmen yetiştirme işi, Milli Eğitim Bakanlığı'nın denetiminde olmuştur. 20 Temmuz 1982'de 41 sayılı kanun hükmünde kararname ile yüksek öğretmen okullarından bazıları eğitim fakültelerine, bazıları da eğitim yüksekokullarına dönüştürülerek üniversitelere bağlanmıştır (Şişman, 1999:27).

1.2.2.3.Lise ve Dengi Okullara Öğretmen Yetiştiren Diğer Kaynaklar

"Yüksek Muallim Mektebi" 1924–1925 yıllarında kurulmuş olup asıl bilim dalları ile ilgili dersler yine Fakültelerde görülürken, ek olarak meslek dersleri de almaya başlamışlardır. 1959 yılında Ankara'da, 1964 yılında İzmir'de birer yüksek öğretmen okulu açılarak sayıları üçe çıkarılmıştır. "Kız Meslek Öğretmen Okulu " biri 2; diğeri 3 yıllık bölümlerden ibaret olup 1938-1939 yılında iki yıllık bölümü kaldırılmış; 1947-1948 yılında programlarda esaslı değişiklik yapılarak öğretim süresi dört yıla çıkarılmıştır. Adı "Kız Teknik Yüksek Okulu" şeklinde değiştirilmiştir."Erkek Meslek Öğretmen Okulu" 1937-1938 yılında kurulmuş olup, üç yıllık öğrenim süreli ve üç bölümlüydü. 1946 yılında dört yıla çıkarılmıştır. 1962 yılında ismi değiştirilerek "Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu" adını almıştır."Ticaret Yüksek Öğretmen Okulu" 1955–1956 yılında öğretime başlanmıştır. Öğrenim süresi üç yıldır. 1965–1966 yılında başına "Turizm" eklenerek ismi "Ticaret ve Turizm Yüksek Öğretmen Okulu" olmuştur.1965 yılında öğretim yılı 4 yıla çıkarılmıştır. Sözü edilen kurumların yanında çeşitli tarihlerde beş fakültede lise ve dengi okullarda öğretmenlik yapmak isteyenlere öğretmenlik formasyonu programları uygulanmaya başlanmıştır (Küçükahmet, 1976:15-17).

1.3. Meslek

Toplumsal yaşamın gerektirdiği işbölümü sonucu ortaya çıkan, bireylerin iş ve yetenekleri ile toplumsal etkinliklere katılma gereksinimini ve toplumun bireyden, toplumsal ve ekonomik yaşamda sorumluluk almak istemesi sonucu gelişen yaşamsal etkinliktir (Hacıoğlu&Alkan: 1997).

Meslek, insanlara yararlı mal ve hizmet üretmek ve karşılığında para kazanmak için yapılan, belli bir eğitimle kazanılan sistemli ve becerilere dayalı, kuralları toplumca belirlenmiş etkinlikler bütünüdür (Kuzgun, 2004:3).

Meslek, sadece para kazanma ve ekonomik ihtiyaçları karşılama aracı değildir.

Birey, mesleki etkinlikleri yoluyla bir şeyler üreterek yeteneklerini, becerilerini kullanır, gizli güçlerini, kapasitesini geliştirir, başarılı olur ve doyum sağlar. Meslek, bireyin toplumda kimlik kazanmasını saygı görmesini ve her şeyden önemlisi bir işe yaradığı duygusunun yol açtığı doyuma ulaşmasını da sağlar (Kızıltan, 2005).

1.3.1.Meslek Seçimi

Bireyin meslekler arasından birisini seçmesi ve buna girmek için çaba göstermesi meslek seçimi olarak adlandırılmaktadır. Buradan anlaşılacağı gibi meslek seçimi, beğenilen mesleklerin birinde karar kılmaktır (Kuzgun, 2004:5).

İnsan hayatının en önemli dönüm noktalarından birisi olan meslek seçimi, insanın yaşam biçiminin de seçilmesi demektir. Bireyin gelecekteki yaşam tarzının belirlenmesinde dönüm noktası olan mesleki tercihini yaparken doğru ve isabetli karar vermesi gerekmektedir.

Çalışmanın tüm hayatımızdaki yerini göz önüne aldığımızda çalışma hayatımızın kalitesinin ve çalışma adına yaptığımız faaliyetlerin bireysel mutluluğumuza doğrudan etkisi vardır. Dolayısıyla çalışma hayatında ve özel hayatımızda mutlu olmanın, iyi bir kariyer elde etmenin ilk adımı da kişiliğimize uygun meslek seçiminden geçer (M.B.A Danışmanlık, ty.18-06-2006).

1.3.2.Mesleki Yönlendirme

Küçük yaşlardan itibaren mesleğe yönlendirmenin önemi, öğretmenlik mesleği için dikkate değer bir konudur. Çünkü usta-çırak ilişkisini gerekli kılan mesleklerde olduğu gibi, öğretmenlikte de bazı temel becerilerin küçük yaşlarda kazandırılması gerekmektedir. Bu becerilerden bazıları başkalarının davranışlarını pekiştirebilme, farklı yaş gruplarıyla iyi ilişkiler kurabilme, okuma-yazma... becerileridir (M.E.B,1995:155). Bu becerilerle birlikte ideal öğretmenliğin gerektirdiği; öğretmenlik sevgisi, çocuk sevgisine adanmışlık... gibi öğretmenlik tutum ve davranışları da küçük yaşlarda geliştirilebilmektedir. Tüm bu sebeplerden dolayı üniversitelerdeki öğretmen yetiştiren okullara öğrenciler, daha erken yaşlardan itibaren hazırlanmalıdır. Bu amaçla öğretmen liselerine yeniden işlerlik kazandırılmalı, öğretmenlik mesleği için gerekli olan tutum ve davranışlar bu liselerde kazandırılmalıdır. Daha sonra eğitim fakültelerine ve diğer öğretmen yetiştiren kurumlara bu liselerden eleman sağlanmalıdır (M.E.B, 1995:155). Eğitim süreci boyunca okullarda yürütülen yönlendirme çalışmaları, eğitimsel yönlendirme ve mesleki yönlendirme olmak üzere iki gruba ayrılır. Eğitimsel sorunlarla ilgili olarak eğitim sisteminde bireylere götürülen yardım etkinliklerine eğitimsel yönlendirme, bireye mesleksel tercihler yapmasında, bir meslek alanına yönelmesinde, bu meslek alanı içinde bir meslek seçmesinde ve mesleğe hazırlanmasındaki etkinlikleri içeren yönlendirme çalışmalarına meslekî yönlendirme denilmektedir (Arslan&Kılıç, 2000: 148).

1.3.3.Yönlendirmede Ailenin Etkisi

Aile nüfusun yenilenmesini ve insan nüfusunun sağlıklı olarak devamını sağlayan, kültürel mirasın yeni kuşaklara aktarılmasını üstlenen , bireye aidiyet duygusu kazandıran ve güven veren sosyal bir kurumdur (Yıldırım, 2004:163). Meslek seçiminde sosyal çevrenin, âile bireylerinin, çocuğun eğitimi ile ilgili görevleri oldukça önemli yer almaktadır. Çocuğun örnek aldığı ya da sevgisini kazanan

insanlar çocuklara model oluşturmakta, ileriye yönelik bir meslek edinmesinde bu insanların sevgisi ön plana çıkarak meslek seçiminde etkili olmaktadır.

Meslek seçimindeki kararını net olarak belirlemeyen birey ailevi baskılardan etkilenir ve ailesinin istediği mesleğe yönelir. Birey bu şekilde seçtiği mesleğin, kendine uygun olmadığı zaman içinde farkına varır. Bu durum, kişi için zaman ve emek kaybı yaratır. Bu tip durumlara düşmemek için bireyin kararını kendisi vermesi, bu karar doğrultusunda ailesini ikna etmesi, anne babanın da gencin bu kararına saygı göstermesi gerekir (Kuzgun, 2000:110).

Meslek seçiminde rol oynayan sosyal etkenler arasında aile ile ilişkili olarak, anababa ilişkisi ve ailenin sosyo-ekonomik düzeyi önemli rol oynamaktadır (Aytaç, 1997 ; Erjem, 2000).

Ailenin paraya ve sosyal güvenceye verdiği önem ile çocuğun ekonomik ve güvenlik değerleri arasında da anlamlı bir ilişki vardır. Yaratıcılığa verilen değerler ailenin kültürel atmosferi ile ilişkilidir.

Ailenin ve toplumun ekonomik düzeyi, aile ve toplum yaşamını etkileyen teknik gelişmeler, kişinin mesleksi gelişimini belirleyen ekonomik etkenlerin başında gelmektedir. Bir toplumda gereksinim duyulan mesleklerin sayısı ve nitelikleri genelde o toplumun ekonomik, kültürel ve teknik gelişim düzeyini belirlemektedir (Bakırcıoğlu, 1994:78).

Burns, Roe ve Ross'a göre, anne-baba ve öğretmenler, çocuklara elverişli bir öğrenme ortamı yaratabilmek için ortak bir çaba göstermelidirler. Çocuğun evde oluşan ilk öğrenme deneyimleri, okuldaki öğrenme girişimlerine destek sağlayarak, öğretmenin sınıf içi uygulamalardaki başarı şansını yükseltir (Aktrn:Çelenk, 2003).

Toplumlar, kendi kültürlerine uygun davranan ve dengeli yaşayan kimseleri kabul eder. Bu sebeple, çocuğu sosyalleştirme görevi olan aile, çocuklarını toplumla çatışmadan onunla dengeli ilişkiler kuracak şekilde yetiştirmelidir (Elmacıoğlu, 1998:84).

Gençlerin becerileri ne kadar çok dile getirilirse kişiliği de o kadar çok gelişir.

Gençleri gerçekçi bir şekilde yetiştirmek ve olumlu takdir kullanarak onları desteklemek gerekir. Gencin mesleki gelişim süreci içinde, doğuştan gelen ilgi ve yeteneklerinin yanı

sıra çevresindeki ve ailesindeki kişilerin yönlendirmeleri çok önem taşır (Elmacıoğlu, 1998:104).

Meslek seçiminde gencin kendisini tanıyabilmesi çok önemlidir. Kendisini yeterli kadar tanıyamayan kişi kendini ifade edemez. Anne- baba gencin kendisini tanımasında ona yardımcı olmalıdır. Gencin ilgi, beceri ve yeteneklerini ortaya çıkararak, onu kabiliyetleri doğrultusunda motive etmek, her annenin babanın görevidir (Elmacıoğlu, 1998:104).

Bu yüzden öğretmenlerin çocuğun aile ortamlarını iyi değerlendirmeleri ve onun daha iyi eğitimine olanak hazırlamak amacıyla aile sorumlularıyla iletişim kurmaları önemlidir .

1.3.4.Yönlendirmede Okulun Etkisi

Okul sosyal bir örgüttür. Girdisi ve çıktısı insandır. Girdiyi çevreden alır, belirli bir eğitim sürecinden sonra ürünü tekrar çevreye verir. Bu yüzden çevreyle sıkı bir ilişki içindedir. Bu iş birliğinin tam olarak gerçekleştiği örgütlerde örgüt amacına ulaşır, gerçekleşmeyen örgütlerde ise eğitim örgütü tam olarak amacına ulaşamaz, sorunlar ortaya çıkar. Zorunlu eğitim günümüzde geçmişe oranla daha uzun bir zamanı kapsamakla birlikte, çocuğun okulda geçirdiği zaman, ailesi ve çevresiyle geçirdiği zamana göre daha kısa olduğundan okul öğrenmelerinin aile çevresinde de desteklenmesi gereklidir. Öğrencilerin okul başarılarını artırmak hem ailelerin hem de okulun ortak sorunudur (Kolay:2004).

Gülmez (1991)'e göre, bir öğretmeni yetiştirmenin amacı, onun genel bilgilerini ve kişisel kültürünü; eğitim ve öğretme yeteneğini; yurt içinde ve ulusal sınırlar ötesinde iyi insan ilişkilerinin kurulmasına yön veren ilkelerin anlaşılmasını; hem öğretim yoluyla hem de örnek olarak kendine düşen toplumsal, kültürel ve ekonomik ilerlemeye katkıda bulunma ödev bilincini geliştirme olmalıdır (Gülmez, 1991:28-34).

Okul hayatın içinde, hayat için ve hayatla beraber teşkilatlanmak ve faaliyette bulunmak zorundadır. Unutmamak gerekir ki, her okul çevresinden etkilenmek ve çevresini etkilemek gibi iki görevi beraber yapmak durumundadır. Okullarda yapılan

eğitimin başarılı olması ve amaçlarına ulaşabilmesi için öğrencinin ailesinin ilgi ve yardımına ihtiyaç vardır (Taymaz, 2001:190).

Ergenler üzerinde yapılan araştırmalar bu dönemde onların çeşitli sorunlar yaşadığı ve yardıma ihtiyacı olduğunu ortaya koymaktadır. Çocukluktan yetişkinliğe geçişin, fiziksel ve cinsel değişimler, bir meslek seçme, bir yaşama felsefesi oluşturma gibi amaçlar bu dönemde ergene belirsizliklerle ve kararsızlıklarla dolu bir süreç yaratır (Yeşilyaprak, 2000:47).

1.4.Anadolu Öğretmen Liseleri

Bugünkü uygulamada öğretmen lisesi mezunlarının öğretmen yetiştiren yüksek öğretim programlarına yönelmek yerine sosyal statüsü daha yüksek diğer alanları tercih ettikleri görülmektedir. Yönelmeyi teşvik amacıyla 1989 üniversite giriş sınavında ilk 10 tercih arasında öğretmen yetiştiren programlara yer verip kazanan 4010 öğrenciye burs ve yatılılık verilmesini sağlayan 3580 sayılı yasa 1989–90 öğretim yılında uygulamaya konulmuştur (Baloğlu, 1990:86–87).

Anadolu Öğretmen Lisesi çatısı altında toplanmış, okul sayısı 102'ye, yaklaşık kız olmak üzere öğrenci sayısı 31.519'a ulaşmıştır (Çeliköz&Çetin; 2004:137).

Öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarının ana kaynağını Anadolu Öğretmen Liselerinin oluşturulmasını planlayarak Eğitim Fakültelerine daha nitelikli öğrenci akışının sağlanmasını amaçlamıştır (Gelişli ,2004:58).

T.B.M.M Genel Kurulu 4 Aralık 1991 tarihinde “Öğretmen Sorunları ile İlgili Meclis Araştırma Komisyonu ” kurmuş ; komisyon 28 Nisan 1993 tarihinde görevini tamamlayarak raporu sunmuştur. Raporda öğretmenin fonksiyonu ve öğretmen yetiştirmenin tarihçesinden kısaca söz edildikten sonra öğretmen yetiştirme işinin 1983'te yüksek öğretimin içine alınmış olmasının yeni sorunlar yarattığını ve Yükseköğretim Kurulunun öğretmen yetiştirme sorununu çözemediği ileri sürülmektedir. Nitelikli öğretmen yetiştirilemediği gibi sayısal olarak da yeterli öğretmen yetiştirilemediği vurgulanan raporda, mevcut olumsuzluklarla öğrenci kaynağının farklılığının ve Milli Eğitim Bakanlığı ile koordinesizliğin etkili olduğu belirtilmektedir.

Çağın özelliklerinin nitelikli öğretmen arayışlarını hızlandırdığını belirten Komisyon, sorunun çözümü için öğretmen yetiştiren kurumların kaynağının, öğretmenlik ruhunun kazandırılmasını esas alan öğretmen lisesi olması ve bütün öğretmenlerin kurulacak öğretmen fakültelerinde yetiştirilmesini önermektedir (Ataunal , 1994:10).

Anadolu Öğretmen Liselerinin amaçlarına bakıldığında öğretmenlik bilgi ve becerilerin yanı sıra tutum ve düzenli alışkanlıkları da getiren bir meslektir. Bu nedenle bu okullarda öğrenim gören öğretmen adaylarının, bilgi kadar en az düzenli alışkanlıklar kazanmış olmaları gereklidir (Çeliköz&Çetin, 2004:137).

Tutumların oluşturulmasında bir bireyin gelişmesinde önemli rolü bulunan okulun ve sınıfın ortamı büyük bir önem taşır. Özellikle, öğrencilerin öğretmenlerine, derslere, okula v.b değişkenlere karşı oluşturdukları tutumlar onların öğrenim hayatını ve geleceğini etkilemektedir.

Öğretmenlerin mesleğe karşı olan tutumları, davranışlarına ve sınıf atmosferine yansiyarak öğrencilerin kişilik geliştirmelerinde, öğretmen-öğrenci ilişkilerinin niteliğinde ve öğrenmenin sağlanmasında belirgin bir rol oynamaktadır (Semerci , 2004:139).

Mesleğe karşı güçlü bağlılık duygusu, öğretmenliğin önemli nitelikleri arasında yer almaktadır. Öğretmenlik mesleğini seven, mesleği yerine getirirken zevk alan, mesleki etiğe değer veren öğretmenler, mesleğin gerektirdiği temel nitelikleri üzerinde taşıyor demektir. Bu nitelikler öğretmenlerin mesleği algılayışıyla doğrudan ilgilidir. Öğretmen yetiştiren kurumların temel amaçlarından biri, bu nitelikleri öğretmen adaylarına kazandırmakla ilgilidir (Şişman&Acat, 2003:239).

Genel ortaöğretime kaliteli öğretmenler yetiştirebilmek için öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarına alınacak öğrencilerin yüksek nitelikli olmaları varsayımından hareket ederek halen söz konusu olan okullarda okumakta bulunan öğrencilerin değişik yönlerden durumlarını saptanması gerekli görülmüştür (Yılman, 1992:105).

1.5.Yönelmenin İlkeleri Ve Amaçları

T.C Anayasasından kaynaklanan, 222 sayılı İlköğretim Kanunu, 1739 sayılı “Milli Eğitim Temel Kanunu” ve bu yasalarda değişiklik yapan 4306 sayılı kanunla kabul edilen “8 yıllık sürekli ilköğretimin” temel esaslarına göre son ders yılının ikinci yarısında öğrencilerin “hayata ve üst öğrenime yöneltilmeleri” öngörülmektedir. Milli Eğitim Temel Kanunu’nda yapılan değişiklikle de, Milli Eğitim Sisteminin ve okulların “yönelmeyi” gerçekleştirecek biçimde düzenleneceği ve yapılacak yönelmenin niteliğini belirlemiştir (Özgüven, 1997:380-381).

1.6 İlgili Araştırmalar

Sözer'in "Türk Üniversitelerinde Öğretmen Yetiştirme Sistemlerinin Öğretmenlik Davranışı Kazandırma Yönünden Etkililiği" konulu araştırmasında, eğitim fakültelerinde okuyan öğretmen adayları ile başka fakültelerde okuyarak öğretmenlik sertifikası programına katılan öğretmen adaylarına uygulanan "öğretmen yetiştirme sistemlerinin" öğretmenlik davranışları kazandırma konusundaki etkililiğini saptamak ve geleceğe yönelik geliştirme etkinlikleri için öneriler ortaya koymak amacıyla bir araştırma yapılmıştır.

Eğitimciler Birliği Sendikasının, Öğretmen Sorunları Araştırması, MEMUR-SEN Konfederasyonuna bağlı Eğitim-Bir-Sen tarafından T.C Milli Eğitim Bakanlığı Araştırma ve Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığının 24/05/2004 tarih ve B.08.0.APK.0.03.01.01/1764 sayılı izniyle yapılmıştır. Araştırma tüm Türkiye'de 81 il merkezi bunlara bağlı ilçe, belde ve köylerde uygulanmıştır. Araştırmada 155 sorudan oluşan 8 sayfalık anket formu kullanılmıştır. Anket formları yüz yüze görüşme teknikleri uygulanarak ankete katılan denekler tarafından bizzat doldurulmuştur. Yapılan araştırmada mezun olduğu okulun üniversite sınavında kaçınıcı tercih olduğu sorusunda öğretmenlerin üçte biri öğretmen olmak niyetiyle hareket ettikleri ve yüksek okul tercihlerini bu doğrultuda yaptıkları belirlenmiştir. Dörtte birlik kesim ise öğretmenliği öncelikli tercihleri arasında görmüşlerdir. Buradan hareketle, öğretmenlerin ağırlıklı olarak mesleklerini bilerek ve isteyerek tercih ettiklerini söylenebilir.

Öğretmenlerin mesleki performanslarına ilişkin verilere bakıldığında, öğretmenlik mesleğinin seçme nedenleri maddesinde, öğretmenlerin mesleki performansı ile öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenleri arasında önemli bir bağ mevcuttur. Öğretmenlerin üçte biri topluma ve çocuklara faydalı olmak gibi ideal bir nedeni, beşte birinin bu mesleği iş garantisinin yüksek olduğu için seçmişlerdir. Onda biri saygın bir meslek olduğu için saygın bir meslek olduğu için, beşte biri çok sevdiği için, onda biri de çevrenin ve ailesinin etkisiyle bu mesleğe geldiklerini ifade etmişlerdir (Eğitim-Bir-Sen, 2004:18).

Cinsiyet açısından ele alındığında kadın öğretmenler mesleği sevmeyi, erkek öğretmenler ise iş garantisini öne çıkarmıştır.

Öğretmenlerin yaş ve kıdemleri yükseldikçe mesleğin saygınlığını, topluma ve çocuklara yararlı olmayı ön plana çıkardıkları, öğretmenlik mesleğinin çok sevmeleri ve iş garantisinin olmasını tercih nedeni olarak geriye çektikleri görülmüştür. Gençlerde ise bu tablo bütünüyle tersinedir (Eğitim-Bir-Sen, 2004:67-68).

Mesleğinden beklediği iş doyumuna ulaştığını düşünenlerin oranı tüm öğretmenlerin yaklaşık dörtte biri oranındadır. İş doyumunu işin verimli şekilde sürdürülebilmesi, kapasitelerin tam olarak kullanılması açısından son derece önemlidir. Öğretmenlerin iş doyumuna ilişkin, dörtte bir oranında olumlu düşündükleri anlaşılmıştır. Erkek ve kadınlar arasında iş doyumunu açısından anlamlı bir fark yoktur. Yaş ve mesleki kıdem yükseldikçe, öğretmenlik mesleğinden alınan iş doyumunun yüzdesi de yükselmektedir. Bunun nedeni tatminkar öğretmenlik şartları, gelirdeki iyileşmenin yanı sıra, başka bir tercihin söz konusu olamayacağı için şuan buldukları koşullarla uyum içinde olmayı sürdürmektir (Eğitim-Bir-Sen, 2004:185).

Çapa ve Çil (2000) “Öğretmen Adaylarını Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarını Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi” araştırmasını yapmışlardır. Öğretmen adaylarını öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanları sevmeye, kendine güven alt boyutlarına göre kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı bir fark gözlenmiştir. Ayrıca tutum puanları sınıf düzeyine göre de anlamlıdır (Çapa&Çil, 2000:69,73).

Sefereoğlu (2004) “Öğretmen Adaylarının Öğretmen Yeterlilikleri Açısından Kendilerini Değerlendirmeleri” konulu makale hazırlamıştır. Bu çalışmanın amacı, öğretmen adaylarını Milli Eğitim Bakanlığının Öğretmenlerde aradıkları yeterliliklere ne ölçüde sahip olduklarını belirlemek ve bu konuyla ilgili kurumlara geri bildirim sağlamaktır. Bulgulara göre kendilerinin yeterliliklerinin önemli bir kısmında orta ve iyi derecede değerlendirmektedirler. Zayıf derecesinin yeterliliklerinin hemen hemen yarısında hiçbir adayca işaretlenmemiş olması hem dikkat çekici hem de bölümlerinde kendilerine verilen eğitim açısından olumlu göstergesidir. Adayların kendi

değerlendirmelerine “cinsiyet, mezun olunan lise türü ve okuldaki başarı durumları” açısından bakıldığında anlamlı bir fark gözlenmemiştir (Seferoğlu,2004:131-140). Şişman ve Acat (2003) “Öğretmenlik Uygulaması Çalışmalarının Öğretmenlik Mesleğinin Algılanmasındaki Etkisini” incelemiştir. Yüksek Öğretim Kurulu tarafından eğitim fakültelerinde yürütülen yeniden yapılanma sonucu öğretmen yetiştirmede okullardaki uygulama çalışmalarına ağırlık verilmeye başlanmıştır. Öğretmen aday öğrencilerin, mesleği tanınması amacıyla yapılan bu çalışmaların başarı derecesinin ortaya konulmasında yarar vardır. Bu çalışmada özellikle “öğretmenlik uygulaması çalışmalarının, öğretmen aday öğrencilerin, mesleğe ilişkin algılarının üzerindeki etkisi belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada, öğretmenlik uygulaması çalışmalarının, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleği ile ilgili algılarını anlamlı ölçüde farklılaştığı sonucuna varılmıştır (Şişman&Acat, 2003:235-250).

Gürbüzürk ve Duruhanın “Öğretmen Adaylarının Örgün Eğitimde Geçirdikleri Eğitim Yaşantıları ile Nasıl bir Öğretmen Olmak İstediklerine İlişkin Görüşleri Arasındaki İlişki” araştırmasındaki amaç öğretmen adaylarını örgün eğitimde geçirdikleri eğitim yaşantıları ile nasıl bir öğretmen olmak istediklerine ilişkin görüşleri arasında ilişki olup olmadığını saptamaktır.

Şahin (1992) “Arifiye Anadolu Öğretmen Lisesi 3. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarını” incelenmiştir. Bu çalışmayla, öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları olumlu görülmektedir. Kız ve erkek öğrencilerin tutum puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları üniversitede öğretmenlik mesleğine devam etme beklentilerine göre değişmektedir.

Özgür’ün (1994) “Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutum” konulu tezinde Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin nitelikli ve mesleğe karşı olumlu tutum içinde olması gerektiğini vurgulamak ve Eğitim Fakültesinde öğrenci seçimlerinde başka sistem kullanılabilir olduğu düşüncesini desteklemek amacıyla yapılmıştır.

Araştırmacının çalışma sonucunda elde ettiği bulguların özeti şöyledir.

.. Eğitim fakültelerinde kız öğrenciler çoğunluktadır.

.. Anne-babanın eğitim düzeyleri çoğunlukla ilk ve orta düzeydedir.

.. Öğrenciler akademik başarı yönünden çok iyi değildir. Çoğunluk orta bir başarı ile yetinmektedir.

.. Öğretmenlik yapmayı isteyenler %60 iken, öğretmenlik yaptıklarında başarılı olabileceklerini düşünenler %80'dir.

.. Öğrencilerin yarıya yakını lisans üstü eğitim yapmak istemekte, ancak %30'u üniversitede çalışmak istemektedir.

Pehlivan (1992) "Öğretmen Liselerinin Öğretmen Yetiştirmedeki Yeri" ni incelemiştir.

Araştırma sonucunda elde ettiği bulgular şöyledir:

.. Öğretmenlerin %57,95'inin A.Ö.L öğrencilerinin sadece öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarına öğrenci yöneltilmesi gerektiği görüşünde oldukları sonucuna varılmıştır.

Bu bulgu öğretmen liselerinin, öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarına kaynak teşkil etmesi gerektiği düşüncesini ortaya koymuştur.

.. %71,68 oranında öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarının cazip hale getirilmesi sonucunda A.Ö.L. öğrencilerinin öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarına yönelebileceklerine ilişkin bir kanı bulunmamaktadır.

.. %77,88 oranında Öğretmen Lisesi öğrencilerinin birinci sınıftan, itibaren öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarına yönlendirilmesine ilişkin bulgular elde edilmiştir. Böylece yönlendirme daha sağlıklı olacaktır.

.. %37,21 oranında öğretmenlerin ve öğrencilerinin motivasyonunun yetersiz olduğunu belirtmektedir.

.. %70,20 oranında öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarının cazip hale getirilmesi sonucunda A.Ö.L' nin öğretmen yetiştirmeye olan katkısı artırılabilir sonucuna bulunmuştur.

Kılınç (1997), " Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik

Tutumlarını (Kırşehir Örneği)" incelemiştir. Bu araştırmada "sınıf öğretmeni" yetiştiren

Eğitim Fakültelerinin Sınıf ğretmenliği bölümü ğrencilerinin, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ve bu mesleğin iyileştirilmesi için görüş ve tekliflerin neler olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma sonucunda ğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik genel tutumları ile yine bu mesleğin iyileştirilmesine yönelik genel görüşlerinin birbirini destekler olduğu tespit edilmiştir.

.. Sınıf ğretmenliğinin genellikle ile merkezlerinden gelen öğrenciler tarafından tercih edildiği

.. Sınıf ğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğini kendileri için saygın bir meslek gördükleri

.. Görevlerine başlamadan önce bakanlıklarca “yeterlilik sınavı” ile kontrol edilmesini istediklerini

.. YS de başarı düzeyi yüksek öğrencilerin sınıf ğretmenliği bölümünü tercih etmeleri için özendirici çalışmalar yapılması gerektiği

.. şu anda uygulanan müfredat programının yetersiz olduğunu bu sebeple programın yeniden gözden geçirilerek daha nitelikli haline getirilmesi gerektiği

.. İlkokul ğretmenlerine sağlanan sosyal imkanların yetersiz olduğu

.. Sınıf ğretmenlerinin ekonomik gelir düzeylerinin mutlaka iyileştirilmesinin gerekliliği

.. Sınıf ğretmenlerinin yeni gelişmelerden haberdar olmadıkları

.. Hizmet içi eğitime daha fazla önem verilmesi

.. Sınıf ğretmenlerinin hizmet süreleri ve başarı durumları esas alınarak stajyer uzman ve baş ğretmen şeklinde hiyerarşik bir yapının oluşturulması isteği

.. Yeni mezun sınıf ğretmenlerinin en az bir yıl merkezi bir okulda deneyimli öğretmenlerin yanında stajyer olarak görev yapmalarının sağlanması gerektiği

.. Alan dışı ve diğer branşlardan sınıf ğretmeni atamasının yanlış olduğu ve buna karşı oldukları tespit edilmiştir.

Balabanlı (1990), “ğretmen Liselerinde Okuyan ğrencilerin Kişisel ve Sosyal Uyum Düzeylerini Etkileyen Bazı Etkenler” araştirmasında aile ve eğitim ortamlarındaki

uygulamalara yönelik dönemlerde bu araştırmada elde edilen bulgulara göre öğretmen lisesi öğrencilerinin kişisel ve sosyal uyum düzeyleriyle bunların alt ölçekleri cinsiyet, sınıf düzeyi, yatılı ya da gündüzlü olma durumu, aile kökeninde öğretmen olma ya da olmama durumu çoğunun geldiği yerleşim merkezleri gibi değişkenlerden çeşitli derecelerde etkilenmektedir.

.. Sınıf düzeyinin kendini gerçekleştirme, duygusal kararlılık, kişisel uyum ve sosyal ilişkiler üzerinde 11.sınıfların lehine etkili olduğu görülmüştür. Okulda yatılı okuyan öğrencilerin aile ilişkileri ve sosyal uyum düzeyleri daha yüksek çıkmıştır.

Özgür'ün (1994) "Öğretmenlik Mesleğine Tutum" araştırmasında sonuçlar aşağıdaki gibidir.

.. Eğitim Fakültelerine her iki cinsiyetten öğrenci gelmektedir. Kızlar daha çoğunluktadır.

.. Anne babalarının eğitim durumu çoğunlukla ilk ve orta düzeydedir. Eğitim düzeyi yüksek olanların oranı azdır. (Anne ve babaların meslekleri çeşitlidir. Ancak sosyo-ekonomik yönden üst düzeyde gelir getiren mesleklerde olanlar azdır.)

.. Öğrenciler akademik başarı yönünden çok iyi değildir. Çoğunlukla orta başarı ile yetinmektedirler. Eğitim derslerindeki başarı durumuda iyi ve orta olanlar birbirine yakındır. Çok iyi ve zayıf olanlarda eğitim derslerini gerekli gören %65 dolayındadır. Diğerleri kararsız görünmektedir.

.. Araştırmaya katılan öğrencilerin %80'i, öğretmen olduklarında başarılı olacaklarına inanmaktadır.

Saraçoğlu'nun (2000), Fen ve Edebiyat fakülteleri öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ait görüşleri, neye dayalı olarak yapmış olduğunu araştırması şu şekilde özetlenebilir.

.. Sosyo-ekonomik düzeyi belirleyen temel ölçütlerin eğitim, meslek ve gelir durumu olduğu bilinmektedir.

.. Tüm özellikler dikkate alındığında öğretmen adaylarının büyük benzerlik gösterdiği, orta ve orta altı sosyo- ekonomik düzeyden geldikleri ortaya çıkmaktadır.

.. Fen- Edebiyat fakülteleri öğrencilerinin iyi bir öğretmende bulunması gerekli gördükleri öğreticilik, öğrencilerle ilişki bakımından ve kişilik özelliklerinin yaklaşık aynı olduğu bu durumun fakültelere, sınıflara, cinsiyete ve öğretmen çocuğu olmalarına göre anlamlı bir fark oluşturmadığı anlaşılmaktadır.

.. Fen- Edebiyat fakülteleri öğrencilerinin iyi bir öğretmen niteliklerinin tersine durumda ilişkin görüşleri sınıflara, cinsiyete, bölüm ve öğretmenlik programı tercih nedenlerine göre anlamlı bir farklılaşma olurken, fakülte ve öğretmen çocuğu olmalarına göre değişmemektedir.

Sarıkaya (2003), “Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi’nde Görev Yapan Öğretim Üyelerinin Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılandırılmaları Sürecinde Öğretmen Yetiştirmeye İlişkin Görüşleri’ni ” belirlemeye çalışmıştır.

Görüşme yoluyla elde edilen verilerin çözümlenmesi sonucunda elde edilen bulgular aşağıda sıralanmaktadır.

.. Eğitim Fakültelerinin yeniden yapılanma sürecinde Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesinde görev yapan öğretim üyelerinin büyük çoğunluğunun (%85.18) görüşlerinin alınmadığı belirtilmiştir. Oysa, eğitim fakültesinde yeniden yapılanma ile ilgili kararlara katılım sağlansaydı, olası sonuçlar tartışılırdı bugün bu kararların benimsenmesi ve uygulanması bu kadar zor olmayacağını ifade ettikleri anlaşılmıştır.

.. Yeniden yapılanma modeline ve eğitim programlarına ilişkin yapılan çalışmalara bakıldığında, yapılanların Türkiye koşullarını bilmeyen, uzmanlıkları bile tartışma konusu olan yabancı tarafından hazırlanan, akademik kurullarda bile tartışılmadan, üniversitemizde çalışan öğretim elemanlarımızın düşünceleri alınmadan hazırlandığı tepeden inme bir biçimde ortaya çıktığı ifade edilmiştir.

.. Öğretim üyelerinin yarıdan fazlası (%55.5) okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersine ayrılan zamanı yeterli bulmuştur.

.. Öğretim üyelerinin büyük çoğunluğunun eğitim ve öğretimde kullanılan kaynakları yetersiz bulmalarına rağmen çok az bir bölümü (%11.11) yeterli bulmuşlardır.

.. Öğretim üyelerinin çoğunluğu (%62.96) fakültede çalışan öğretim üyelerinin niteliğini olumsuz bulmuştur.

.. Öğretim üyelerinin yarısı (%51.85) M.E.B ile Y.Ö.K arasında eşgüdümün sağlanamadığını belirtmişlerdir.

.. Öğretim üyelerinin yarısından fazlası (%51.85) süre artırımının öğrenciler açısından zaman ev para kaybına neden olacağı görüşündedir.

.. Öğretim üyelerinin yaklaşık üçte biri (%29.61) sıkıştırılmış bir paket halinde sunulmuş bir formasyon programını nitelikli görmemektedir.

.. Öğretim üyelerinin büyük çoğunluğu (%85.18) genel kültür derslerinin programdan kaldırılmasının uygun olmadığı görüşündedir.

.. Alan Bilgisi ve formasyon derslerinin birlikte alınması konusunda öğretim üyelerinin büyük çoğunluğu (%81.48) aynı görüşü paylaşmaktadır.

İsmailoğulları (1998), “Anadolu Öğretmen Liselerinde Okutulan Zorunlu Meslek Dersleri Programlarının Öğrencileri Öğretmenliğe Yönelmedeki Etkisi” ni belirlemeye çalışmıştır.

Araştırmanın sonuçları şu şekilde özetlenebilir.

1. Okula başladığında, öğretmen olmayı düşünmeyen son sınıf öğrencilerinin zamanla kararlarını değiştirdiklerini ve bu karar değişikliğinde meslek derslerinde etkisi olduğu görülmektedir. Öğretmenliğin saygın bir meslek olduğu ve insan sevgisi bu mesleği tercih nedenleri arasındadır.

2. A.Ö.L. öğrencilerini öğretmenliğe yönlentmede, zorunlu meslek dersleri programlarının eğitim durumları “çok etkili” bulunmuştur.

3. A.Ö.L. öğrencilerini öğretmenliğe yönlentmede, zorunlu meslek dersleri programlarının hedefleri “etkili” bulunmuştur.

4. A.Ö.L. öğrencilerini öğretmenliğe yönlmede, zorunlu meslek derslerinin programlarının değerlendirilmesi “etkili” bulunmuştur.
5. A.Ö.L. son sınıf öğrencilerini , öğretmenliğe yönlmede zorunlu meslek derslerinin hedeflerle ilgili etkililik dereceleri ile, hazırlık sınıfı öğrencilerini öğretmenliğe yönlmede, zorunlu meslek derslerinin hedeflerle ilgili etkililik dereceleri arasında, son sınıflar lehine anlamlı bir fark vardır.
6. A.Ö.L. son sınıf öğrencilerini , öğretmenliğe yönlmede zorunlu meslek derslerinin eğitim durumları ile ilgili etkililik dereceleri ile, hazırlık sınıfı öğrencilerini öğretmenliğe yönlmede, zorunlu meslek derslerinin eğitim durumları ile ilgili etkililik dereceleri arasında, son sınıflar lehine anlamlı bir fark vardır.
7. A.Ö.L. son sınıf öğrencilerini , öğretmenliğe yönlmede zorunlu meslek derslerinin değerlendirme ile ilgili etkililik dereceleri ile, hazırlık sınıfı öğrencilerini öğretmenliğe yönlmede, zorunlu meslek derslerinin değerlendirme ile ilgili etkililik dereceleri arasında, son sınıflar lehine anlamlı bir fark vardır.

BÖLÜM ..

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

2.1.Araştırmanın Modeli

Araştırma; betimsel tarama modelindedir. Bu çalışmada betimsel araştırma yöntemlerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. Genel tarama modeli ise, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek veya örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 1994).

Literatürdeki ilgili kaynaklar incelenmiştir. A.Ö.L öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelmelerinde, öğrencilerin cinsiyeti, sınıf düzeyleri, anne-baba mesleği ve ailenin gelir düzeyinin etkili olup olmadığı incelenmiştir ve nelerin etkili olduğu belirlenmeye çalışılmıştır.

2.2.Evren ve Örneklem

Araştırmada çalışma evrenini Balıkesir Savaştepe A.Ö.L ve İzmir Çiğli A.Ö.L öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma evreni ulaşılabilen evrendir. Araştırmacının doğrudan, gözleyerek ya da ondan seçilmiş bir örnek küme üzerinde yapılan gözlemlerden yararlanarak, hakkında görüş bildireceği evren çalışma evrenidir.

Bu çalışmada, çalışma evreninden temsil edecek örneklem belirlenmesi, sınıf düzeyi ilerledikçe algılamının değişip değişmediğini test etmek amacıyla hazırlık ve 11. sınıflar seçilmiştir.

2.3.Verilerin Toplanması

Araştırmada kullanılan veriler anket yoluyla toplanmıştır.

Anket, yazılı ve sözlü olarak soru sormak ve karşılıklı diyalog içerisinde bilgi toplamak demektir. Anketör konu hakkında gerekli açıklamalarda bulunarak yapılan araştırmanın amacını ve içeriğinin karşısındaki kişiye bildirir (Arıkan:2000, 97).

Uygulanan anket, öğrencileri öğretmenlik mesleğine yönlendirdiği düşünülen etkenleri içermektedir. Anket maddeleri, Kesinlikle Katılıyorum, Katılıyorum, Çok Az Katılıyorum, Katılmıyorum, Kesinlikle Katılmıyorum şeklinde derecelendirilmiştir.

Anket Balıkesir Merkez A.Ö.L öğrencilerini 32 madde olarak 110 öğrenciye uygulandı. Güvenilirlik analizi yapıldı. Uzman görüşlerine başvuruldu. Madde sayısı 27 maddeye düşürüldü. Alpha=.70 olarak bulundu. Balıkesir Savaştepe A.Ö.L. ve İzmir Çiğli A.Ö.L hazırlık sınıfı ve 11.sınıf öğrencilerine uygulandı.

Anket İzmir Çiğli Anadolu Öğretmen Lisesinin Hazırlık sınıfının 100, 11.sınıf öğrencilerinin ise 80'ine uygulandı. Savaştepe Anadolu Öğretmen Lisesinin Hazırlık sınıfının 110 öğrencisine, 11.sınıflarının ise 70 öğrencisine uygulandı. Geri dönüş sayısı İzmir Çiğli Anadolu Öğretmen Lisesinin hazırlık sınıfından 84, 11.sınıftan 45'tir.

Savaştepe Anadolu Öğretmen Lisesinin ise hazırlık sınıfından 95, 11.sınıftan ise 60 kişidir. Tablo A'da anketlerin geri dönüş yüzdeleri verilmektedir

Tablo 1 Hazırlık Sınıfı, 11.Sınıf ve Toplamın Gönderilen Adet, Dönen Adet ve Yüzde Dağılımları

HAZIRLIK SINIFI 11.SINIF TOPLAM

OKUL ADI GÖNDERİLEN

ADET

DÖNEN

ADET

YÜZDE

%

GÖNDERİLEN

ADET

DÖNEN

ADET

YÜZDE

%

GÖNDERİLEN

ADET

DÖNEN

ADET

YÜZDE

%

İZMİR ÇİĞLİ

A.Ö.L

100 84 84 80 45 56.2 180 129 71.6

BALIKESİR

SAVAŞTEPE

A.Ö.L

110 95 86.3 70 60 85.7 170 155 91.1

TOPLAM 210 179 85.2 150 105 70 360 284 78.8

2.4 Verilerin Analizi

Toplanan veriler, bilgisayarda SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Öğrencilerin kişisel özellikleri ile ilgili Frekans(f) ve Yüzde oranı (%) belirlendi.

Cinsiyet, sınıf düzeyi anne-baba mesleği ve ailenin gelir düzeyi açısından

farklılığa bakmak için t-testi uygulanmıştır. İki Örnek Ortalamasının Karşılaştırılması

(Bağımsız gruplarda T testi) Birbirinden bağımsız iki örneklemin ortalamaları arasındaki farkın hangi yönde olduğu ve bu farkın önemli olup olmadığı test edilmesinde kullanılır.

Anket olumsuzdan olumluya doğru seçeneklere 1,2,3,4,5 değerleri verilerek analiz için uygun hale getirilmiştir.

Kesinlikle Katılıyorum :4.21-5.00

Katılıyorum :3.41-4.20

Çok Az Katılıyorum :2.61-3.40

Katılmıyorum :1.81-2.60

Kesinlikle Katılmıyorum :1.00-1.80 şeklinde puanlanmıştır.

BÖLÜM ...

BULGULAR ve YORUMLAR

3.1)ÖĞRENCİLERLE İLGİLİ KİŞİSEL BULGULAR

3.1.1 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Tablo 2 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre % ve f Dağılımları

HAZIRLIK SINIFI 11. SINIF GENEL TOPLAM

f % f % f %

KIZ 92 51.4 53 50.5 145 51,05

ERKEK 87 48.6 52 49.5 139 48.95

TOPLAM 179 100 105 100 284 100

Hazırlık ve 11. sınıfta okuyan kız ve erkek öğrencilerin sayıları birbirine yakın çıkmıştır. Öğretmenlik mesleğinin seçiminde cinsiyetin önemli bir faktör olmadığı görüşüne varılabilir. Ancak bu bulgu öğretmenlik mesleğinin giderek bir bayan mesleği olmaya başladığı görüşünü destekler niteliktedir.

3.1.2 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Yapmayı Düşündüğü Mesleki Tercihlerine Göre Dağılımları

Tablo 3 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Yapmayı Düşündüğü Mesleki Tercihlerine Göre % ve f

Dağılımı Dağılımları

HAZIRLIK SINIFI 11. SINIF GENEL TOPLAM

f % f % f %

ÖĞRETMENLİK 92 51.4 66 62.9 158 55.6

ÖĞRETMENLİK

MESLEĞİ DIŞINDAKİ

MESLEKLER

87 48.6 39 37.1 126 44.4

TOPLAM 179 100 105 100 284 100

Hazırlık sınıfında öğretmenlik mesleğini tercih öğrencilerin oranı % 51.4 iken 11.Sınıfta öğretmenlik mesleğini seçen öğrencilerin oranı % 62.9'a yükselmiştir.

Bu sonuca göre öğrencilerin eğitim seviyeleri ilerledikçe öğretmenliği daha çok benimsedikleri düşüncesi oluşturmaktadır. Ancak %44.4'lük bir grubun başka mesleği düşünmesi düşündürücüdür. Çünkü A.Ö.L 'nin asıl amacının eğitim fakültelerine kaynak sağlamak olduğu bilinmektedir

3.1.3 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Ailelerinin Gelir Düzeylerine Göre Dağılımları

Tablo 4 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Ailelerinin Gelir Düzeylerine İlişkin % ve f Dağılımı

HAZIRLIK SINIFI 11. SINIF GENEL

TOPLAM

f% f% f%

500 YTL'den az 23 12,8 4 3,8 27 9.5

500-1000 YTL 89 49,7 49 46,7 138 48.6

1000-2000 YTL 55 30,7 42 40,0 97 34.2

2000-3000 YTL 8 4,5 5 4,8 13 4.6

3000 YTL' den fazla 4 2.3 5 4,8 9 3.1

Tablo 4'e göre;

Öğrencilerin ailelerinin Aylık gelir düzeyi; 500YTL'den az olanlarının oranı (%9.5), 500-1000YTL (%48.6) , 1000-2000YTL (%34.2), 2000 YTL-30000 (%4,6), 3000 YTL' den fazla (%3.1)'dir.

Bu sonuçlara göre yarıya yakın öğrencilerin yaklaşık yarısının gelir düzeyi aylık gelir düzeyinin 500-1000 YTL arası olan ailelerin çocukları olduğu anlaşılmaktadır.

3.1.4 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Anne Meslekleri

Tablo 5 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Anne Meslekleri % ve f Dağılımı

Tablo 5 incelendiğinde;

Hazırlık sınıfında okuyan öğrencilerin annelerinin %12.8'i memur, %7.8'i öğretmen, %2'si çiftçi, %11'i, serbest meslek, %67'si ise ev hanımıdır. Anne mesleği açısından bakıldığında, hazırlık sınıfı öğrencilerinin yarıdan fazlasının annesinin ev hanımı olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum ailelerin orta ve ya alt orta düzeyde olduklarının bir sebebi olarak gösterilebilir.

11.Sınıfta okuyan öğrencilerinin annelerinin %3.8'si memur, %46.7'si öğretmen, %40'ı işçi, %4.8'i çiftçi, %3.8'i serbest meslek, %1'i ev hanımıdır. Anne mesleği

HAZIRLIK SINIFI 11. SINIF

f % f %

MEMUR 23 12,8 4 3,8

ÖĞRETMEN 14 7,8 49 46,7

İŞÇİ 9 5,0 42 40,0

ÇİFTÇİ 2 1,1 5 4,8

SERBEST MESLEK 11 6,1 4 3,8

EV HANIMI 120 67,0 1 1,0

TOPLAM 179 100 105 100

açısından baktığımızda 11.sınıf öğrencilerinin hazırlık sınıfı öğrencilerine göre, annelerinin yaklaşık yarısının öğretmen olduğu anlaşılmaktadır.

3.1.5 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Baba Meslekleri

Tablo 6 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Baba Mesleklerine Göre % ve f Dağılımı

HAZIRLIK SINIFI 11. SINIF GENEL TOPLAM

f % f % f %

MEMUR 42 23,5 4 3,8 46 16.19

ÖĞRETMEN 24 13,4 49 46,7 73 25.70

İŞÇİ 40 22,3 42 40,0 82 28.87

ÇİFTÇİ 8 4,5 5 4,8 13 6.16

SERBEST MESLEK 36 20,1 4 3,8 40 14.8

DİĞER 29 16,2 1 1,0 30 10.56

Tablo 6'ya göre;

Hazırlık sınıfı baba mesleği %23.5'i memur, %13.4'i öğretmen, %22.3'ü işçi, %4.5'i çiftçi, %20.1'i serbest meslek, % 16.2'si ise başka mesleklerde çalışmaktadırlar.

11.Sınıf baba mesleği %3.8'i memur, %46.7 öğretmen, %40 işçi, %4.8 çiftçi, %3.8 serbest meslek, %1 oranında ise başka mesleklerde çalışmaktadırlar.

Babanın mesleği, öğrencinin öğretmenlik mesleğine yönelmesinde önemli bir faktör olarak kabul edilebilir

3.2 ÖĞRENCİLERİN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

3.2.1. Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Mesleki Tercihle İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

3.2.1.1. Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Mesleki Tercihlere İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Hazırlık sınıfı öğrencilerinin tercihlerle ilgili görüşlerine ait bulgular Tablo-6'da verilmiştir.

Tablo 7 Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Mesleki Tercihle İlgili Görüşlerine İlişkin % ve Frekans

Dağılımları

TERCİHLERLE İLGİLİ MADDELER Katılma

Derecesi f % X S

K.K 97 54.2

K. 58 32.4

Ç.K 17 9.5

K.M 6 3.4

1.AÖL 'ye kendi isteğimle girdim.

K.K.M 1 0.6

4.37 1.08

K.K 32 17.8

K. 72 40.2

Ç.K 35 19.5

K.M 21 11.73

2.AÖL' yi seçerken ailemin etkisi oldu.

K.K.M 19 10.61

3.43 1.28

K.K 11 6.1

K. 23 12.8

Ç.K 42 23.5

K.M 39 21.8

3.AÖL' yi seçerken ilkokul öğretmenimin etkisi oldu.

K.K.M 64 35.8

2.31 1.23

K.K 25 14

K. 49 27.4

Ç.K 36 20.1

K.M 27 15.1

4.AÖL' yi seçerken dershanenin etkisi oldu.

K.K.M 42 23.5

2.93 1.48

K.K 33 18.4

K. 34 19

Ç.K 23 12.8

K.M 38 21.2

5.AÖL' nin yatılı ya da gündüzlü olması tercihim etkiledi.

K.K.M 51 28.5

2.77 1.62

K.K 44 24.6

K. 36 20.1

Ç.K 34 19

K.M 38 21.2

18.Yüksek öğretimde okuyan büyüklerimin etkisi oldu.

K.K.M 27 15.1

3.17 1.33

K.K 19 10.7

K. 9 5

Ç.K 25 14

K.M 26 14.5

23.AÖL' ye tesadüfen geldim.

K.K.M 100 55.9

2.03 1.50

K.K 11 6.2

K. 20 11.2

Ç.K 34 19

K.M 26 14.5

24.AÖL' yi seçerken ailemin baskısı olmuştur.

K.K.M 88 49.2

2.15 1.26

Tablo-7'deki veriler incelendiğinde şu sonuçlara varılabilir;

Hazırlık sınıfı öğrencileri,

“AÖL 'ye kendi isteğimle girdim” görüşünü ($X = 4.37$) tamamen katılıyorum düzeyinde benimsemişlerdir. Buna göre öğrenciler büyük ölçüde kendileri karar vermişlerdir.

“AÖL' yi seçerken ailemin etkisi oldu” yargısına ($X = 3.43$) katılıyorum düzeyinde görüş bildirmişlerdir.

Bu sonuçlara göre, öğrencilerin A.Ö.L' ye tamamen kendi istekleri ile geldikleri, ailelerinin de tercihlerinde etkili oldukları görülmektedir.

“AÖL' yi seçerken ilkökul öğretmenimin etkisi oldu” ($X = 2.31$), “AÖL' ye tesadüfen geldim” görüşünü ($X = 2.03$), “AÖL' yi seçerken ailemin baskısı olmuştur” görüşünü ($X = 2.15$) katılmıyorum düzeyinde benimsemişlerdir.

Buradan öğrencilerin A.Ö.L tercihlerinde ilkökul öğretmenlerinin etkisinin çok az olduğu görülmektedir. Diğer yandan tercihlerinde aile baskısının olmadığı ve A.Ö.L' yi seçerken bilinçli tercih yaptıkları ön plana çıkmaktadır.

“AÖL' yi seçerken dershanenin etkisi oldu” görüşünü ($X = 2.93$), “AÖL' nin yatılı ya da gündüzlü olması tercihim etkiledi” görüşünü ($X = 2.77$), “Yüksek öğretimde okuyan büyüklerimin etkisi” görüşünü ($X = 3.17$), çok az katılıyorum düzeyinde benimsemişlerdir. A.Ö.L'yi seçerken dershanenin, yüksek öğretimde okuyan büyüklerin, A.Ö.L' nin yatılı ya da gündüzlü olması öğrencilerin tercihlerini pek fazla etkilememiştir.

3.2.1.2 11. Sınıf Öğrencilerinin Mesleki Tercih İle İlgili Bulgular ve Yorumlar

11.Sınıf öğrencilerinin tercihlerle ilgili görüşlerine ait bulgular Tablo-8' de verilmiştir.

Tablo 8 11.Sınıf Öğrencilerinin Tercihlerle İlgili Görüşlerine Frekans ve % İlişkin Dağılımlar
TERCİHLERLE İLGİLİ MADDELER Katılma

Derecesi f% X S

K.K 41 39

K. 39 37.1

Ç.K 13 12.4

K.M 8 7.6

1.AÖL 'ye kendi isteğimle girdim.

K.K.M 4 3.8

4.00 1.08

K.K 27 25.7

K. 29 27.6

Ç.K 21 20

K.M 19 18.1

2.AÖL' yi seçerken ailemin etkisi oldu.

K.K.M 9 8.6

3.43 1.28

K.K 6 5.7

K. 7 6.7

Ç.K 21 20

K.M 5 14.3

3.AÖL' yi seçerken ilkokul öğretmenimin etkisi oldu.

K.K.M 56 53.3

1.97 1.23

K.K 13 12.4

K. 19 18.1

Ç.K 17 16.2

K.M 12 11.4

4.AÖL' yi seçerken dershanenin etkisi oldu.

K.K.M 44 41.9

2.47 1.48

K.K 27 25.7

K. 17 16.2

Ç.K 15 14.3

K.M 11 10.5

5.AÖL' nin yatılı ya da gündüzlü olması tercihim etkiledi.

K.K.M 35 33.3

2.90 1.62

K.K 15 14.3

K. 20 19

Ç.K 24 22.9

K.M 25 23.8

18.Yüksek öğretimde okuyan büyüklerimin etkisi oldu.

K.K.M 21 20

2.83 1.33
K.K 17 16.2
K. 12 11.4
Ç.K 17 16.2
K.M 18 17.1
23. AÖL' ye tesadüfen geldim.
K.K.M 41 39
2.48 1.50
K.K 5 4.8
K. 13 12.4
Ç.K 16 15.2
K.M 18 17.1
24. AÖL' yi seçerken ailemin baskısı olmuştur.
K.K.M 53 50.5
2.03 1.26

Tablo 8'deki verilerin incelenmesiyle aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

11 Sınıf öğrencilerinin;

“A.Ö.L 'ye kendi isteğimle girdim” görüşüne ($X = 4.00$) tam katıldıkları belirlenmiştir. Buradan, öğrencilerin tercihlerinde bilinçli seçim yaptıklarını ön plana çıktığı anlaşılmaktadır.

“AÖL' yi seçerken ailemin etkisi oldu” ($X = 3.43$) görüşüne katıldıklarını belirtmişlerdir. Meslek seçiminde aile faktörünün etkili olduğu görülmektedir.

11.Sınıf öğrencileri “AÖL' yi seçerken” ilkokul öğretmenimin etkisi oldu yargısına ($X = 1.97$) kesinlikle katılmamaktadırlar. Buradan ilkokul döneminde meslek bilincinin henüz oturmamış olduğundan, ilkokul öğretmenlerinin pek etkisinin olmadığı yorumu yapılabilir.

“A.Ö.L'yi seçerken, dershanenin etkisi” ($X = 2.47$) görüşüne katılmadıklarını ifade etmişlerdir. Dershanelerde yeterince rehberlik hizmetlerinin yapılamadığı, dershanelerin sadece sınava hazırlanma işlevini yerine getirdikleri söylenebilir.

“ Yüksek öğretimde okuyan büyüklerin etkisi” ($X = 2.83$), “A.Ö.L' nin yatılı ya da gündüzlü olması” görüşüne ($X = 2.90$) çok az katıldıklarını belirtmişlerdir. A.Ö.L' nin yatılı ya da gündüzlü olması yatılı öğrencilere öğretmenliğe hazırlayıcı özel şartlar sağlamadığından onları gündüzlü öğrencilerden farklı kılmadığı düşünülebilir. Buradan yatılı kalma durumunun öğrenciyi öğretmenlik mesleğine motive etmesi açısından etkili olmadığı görüşüne varılır.

11.sınıf öğrencileri “AÖL' ye tesadüfen geldim.” görüşüne ($X = 2.48$), “AÖL' yi seçerken ailemin baskısı olmuştur” görüşüne ($X = 2.03$) katılmadıklarını belirtmişlerdir.

11.sınıf öğrencileri hazırlık sınıfı öğrencileriyle aynı görüşü paylaşmaktadır.

Tercihlerinde hiçbir zorlama olmadığı anlaşılmaktadır.

3.2.2.Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleği İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

3.2.2.1.Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Hazırlık Sınıfı öğrencilerinin öğretmenlik mesleği ile ilgili görüşlerine ait bulgular Tablo 9' da gösterilmektedir.

Tablo 9 Hazırlık Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Görüşlerine İlişkin Frekans ve %

Dağılımları

ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ İLE İLGİLİ MADDELER Katılma

Derecesi f % X S

K.K 75 41.9

K. 58 32.4

Ç.K 29 16.2

K.M 11 6.1

12.Öğretmenlik mesleğinin kutsal bir meslek olması

K.K.M 6 3.4

4.03 1.27

K.K 62 34.6

K. 60 33.5

Ç.K 35 19.6

K.M 13 7.3

13.Öğretmenlik mesleğinin kişilik özelliklerine uygun olması

K.K.M 9 5

3.85 1.21

K.K 77 43

K. 68 38

Ç.K 20 11.2

K.M 12 6.7

14.Öğretmenlik mesleğinin insanlara yardım edecek bir meslek olması

K.K.M 2 1.1

4.15 1.08

K.K 56 31.3

K. 61 34.0

Ç.K 36 20.11

K.M 17 9.5

15.Öğretmenlik mesleğinin iş bulma garantisinin olması

K.K.M 9 5

3.89 3.79

K.K 62 34.6

K. 39 21.8

Ç.K 45 25.1

K.M 24 13.4

16.Öğretmenlik mesleğinin boş zamanlarının ve tatilinin fazla olması

K.K.M 9 5

3.67 1.06

K.K 69 38.5

K. 67 37.4

Ç.K 22 12.3

K.M 17 9.5

17.Öğretmenlik mesleğinin saygın bir meslek olması

K.K.M 4 2.2

4.00 1.20

K.K 10 5.6

K. 21 11.7

Ç.K 40 22.3

K.M 56 31.3

22.Öğretmenlik mesleğinin parasal getirisinin yüksek olması.

K.K.M 52 29.1

2.33 1.13

Tablo 9'daki verilere göre;

Hazırlık sınıfı öğrencileri, "Öğretmenlik mesleğinin kutsal bir meslek olması" ($X = 4.03$) görüşüne katılmaktadırlar.

"Öğretmenlik mesleğinin kişilik özelliklerine uygun olması" düşüncesine ilişkin öğrenciler ($X = 3.85$) katılıyorum düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

"Öğretmenlik mesleğinin insanlara yardım edecek bir meslek olması" görüşünü ($X = 4.15$) katılıyorum düzeyinde benimsemişlerdir. Bu da öğrencilerin öğretmenlik mesleğine ilişkin olumlu tutumlar içinde bulunduğunu göstermektedir.

Hazırlık öğrencileri "Öğretmenlik mesleğinin iş bulma garantisinin olması" ($X = 3.89$) düşüncesini benimsemektedir. Bu sonuca göre diğer mesleklere göre daha kolay iş bulmaları düşüncesini taşıdıkları anlaşılmaktadır.

"Öğretmenlik mesleğinin boş zamanlarının ve tatilinin fazla olması" görüşüne ($X = 3.67$) katıldıklarını ifade etmişlerdir.

"Öğretmenlik mesleğinin saygın bir meslek olması" ($X = 4.00$) katılıyorum düzeyinde benimsenmiştir. Öğretmenlik mesleğinin saygın bir meslek olduğu düşüncesinin varlığı ümit vericidir.

"Öğretmenlik mesleğinin parasal getirisinin çok olduğu" görüşüne ($X = 2.33$) katılmamaktadırlar. Buradan ülkenin ekonomik yapısının öğretmenlerin aldıkları maaşları ve ödenekleri oldukça düşürdüğünü ve geçinme problemlerini ortaya çıktığı ve böylece parasal getiri için öğretmenliğe yönelmedikleri düşüncesine varılabilir.

3.2.2.2 11. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Görüşleriyle İlgili Bulgular ve Yorumlar

11.Sınıf öğrencilerinin yönlendirme ile ilgili görüşlerine ait bulgular Tablo 10’da gösterilmektedir.

Tablo 10 11. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Görüşleriyle İlgili Frekans ve %

Dağılımı

ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ İLE İLGİLİ MADDELER

Katılma

Derecesi f % X S

K.K 50 35.2

K. 29 18.1

Ç.K 10 11.4

K.M 7 7.6

12.Öğretmenlik mesleğinin kutsal bir meslek olması

K.K.M 9 44.8

2.90 1.62

K.K 37 34.3

K. 19 11.4

Ç.K 12 4.8

K.M 8 4.8

13.Öğretmenlik mesleğinin kişilik özelliklerine uygun olması

K.K.M 47 31.5

2.94 1.37

K.K 36 36.2

K. 12 19

Ç.K 5 8.6

K.M 5 4.8

14.Öğretmenlik mesleğinin insanlara yardım edecek bir meslek olması

K.K.M 33 47.6

2.92 1.20

K.K 38 27.6

K. 20 9.5

Ç.K 9 6.7

K.M 5 8.6

15.Öğretmenlik mesleğinin iş bulma garantisinin olması

K.K.M 50 27.6

2.57 1.20

K.K 29 35.2

K. 10 18.1

Ç.K 7 11.4

K.M 9 7.6

16.Öğretmenlik mesleğinin boş zamanlarının ve tatilinin fazla olması

K.K.M 29 44.8

3.02 1.23

K.K 37 34.3

K. 19 11.4

Ç.K 12 4.8

K.M 8 4.8

17.Öğretmenlik mesleğinin saygın bir meslek olması

K.K.M 47 2.2

3.06 1.12

K.K 36 5.6

K. 12 11.7

Ç.K 5 22.3

K.M 5 31.3

22.Öğretmenlik mesleğinin parasal getirisinin yüksek olması

K.K.M 52 29.1

2.15 3.79

Tablo-10 incelendiğinde şu sonuçlara varılabilir;

11.sınıf öğrencileri “Öğretmenlik mesleğinin kutsal bir meslek” olduğu görüşüne ($X = 2.90$) çok az katılmaktadırlar. Öğretmenliğe toplumda ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan

gereken önemin verilmemesinden dolayı böyle bir görüşe sahip olabilirler. Bu konuda hazırlık sınıfı öğrencileri ile görüş farklılığı vardır. 11 sınıf öğrencilerinin daha toplumsal düşünmeye başladıkları söylenebilir.

“Öğretmenlik mesleğinin kişilik özelliklerine uygun olması” ($X = 2.94$), görüşünü pek benimsememektedirler.

“Öğretmenlik mesleğinin insanlara yardım edecek bir meslek olması” görüşüne ($X = 2.92$) çok az katılmamaktadırlar. Öğretmenlerin insanlara yeterince yardım edebilme fırsatlarının olmadığını düşündükleri söylenebilir.

“Öğretmenlik mesleğinin iş bulma garantisinin olduğu” görüşüne ($X = 2.57$) katılmamaktadırlar. Bu durum da öğrencilerin öğretmenliği iş garantisi olarak görmemelerine yol

açmaktadır. K.P.S.S sınavı ile atama yapılması adaydan çok, kadronun yetersiz olması bu düşüncenin oluşmasının sebepleri arasında sayılabilir.

“Öğretmenlik mesleğinin saygın bir meslek olması” yargısına ($X = 3.06$), çok az katılmaktadırlar. Ekonomik şartların yetersiz olması öğretmenin toplumda var olan saygınlığının

giderek azalmasına neden olduğu düşüncesinin öğrenciler tarafından benimsendiği anlaşılmaktadır.

“Öğretmenlik mesleğinin parasal getirisinin çok olduğu” görüşüne ($X = 2.33$) katılmamaktadırlar. Bu sonuca dayalı olarak öğrenciler öğretmenlerin ücretlerinin yetersiz olduğunu düşünmüş olabilirler.

3.2.3 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Yönlendirme İle İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

3.2.3.1 Hazırlık Öğrencilerinin Yönlendirme İle İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Hazırlık Sınıfı öğrencilerinin yönlendirme ile ilgili görüşlerine ait bulgular Tablo-11’de görülmektedir.

Tablo 11 Hazırlık Öğrencilerinin Yönlendirme İle İlgili Görüşlerine İlişkin Frekans ve % Dağılımları

YÖNLENDİRME İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER Katılma

Derecesi f % X S

K.K 36 20.1

K. 72 40.2

Ç.K 41 22.9

K.M 15 8.4

6.Öğrencileri mesleğe yöneltmek amacıyla okul-fakülte işbirliğinin gerçekleştirilmesi

K.K.M 15 8.4

3.55 1.37

K.K 39 21.7

K. 86 48

Ç.K 29 16.2

K.M 13 7.2

7.AÖL' de çalışmaların ve etkinliklerin hayatla ilişkilendirilmesi

K.K.M 12 6.7

3.70 1.20

K.K 23 12.9

K. 47 26.3

Ç.K 54 30.2

K.M 33 18.4

8.AÖL' deki mesleki derslerin zevkli olması

K.K.M 22 12.3

3.29 1.23

K.K 34 19

K. 56 31.3

Ç.K 29 16.2

K.M 33 18.4

9.AÖL öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğini seçmemde rolü olmuştur.

K.K.M 27 15.1

3.20 1.23

K.K 45 25.13

K. 75 41.8

Ç.K 36 20.11

K.M 15 8.37

10.AÖL 'de aktif katılımın sağlanması

K.K.M 8 4.46

3.74 1.12

K.K 35 19.6

K. 61 34.1

Ç.K 48 26.8

K.M 23 12.8

11.AÖL' de derslerin ilgi çekici olması

K.K.M 12 6.7

3.46 1.10

K.K 80 44.7

K. 59 33

Ç.K 20 11.2

K.M 7 3.9

19.AÖL' nin ÖSS' de ek puan vermesi

K.K.M 13 7.3

4.03 1.36

K.K 41 22.9

K. 62 34.6

Ç.K 40 22.3

K.M 18 10.1

25.AÖL 'de öğrencilere sosyal ve kültürel açıdan uygun fırsatlar sunulması

K.K.M 18 10.1

3.50 1.20

K.K 37 20.7

K. 60 33.5

Ç.K 55 30.7

K.M 16 8.9

26.AÖL' de öğretmenlere öğrencilere öğretmenlik mesleğini sevdirmek amacıyla gereken davranışları sergilemesi

K.K.M 11 6.1

3.53 1.10

K.K 39 21.8

K. 57 31.8

Ç.K 56 31.3

K.M 12 6.7

27.AÖL ' de öğretmenlik mesleği ve iş imkanları hakkında bilgi verilmesi

K.K.M 15 8.4

3.51 1.23

Tablo 11 incelendiğinde şu sonuçlara ulaşılabilir;

Hazırlık sınıfı öğrencileri;

“Öğrencileri mesleğe yönlendirmek amacıyla, okul-fakülte işbirliğinin gerçekleştirilmesi” görüşünü ($X = 3.55$) katılıyor düzeyinde benimsemişlerdir. Hazırlık öğrencilerinin izlenimleri

okul-fakülte işbirliğinin gerçekleştiğine inandıklarını göstermektedir.

“AÖL’ de çalışmaların ve etkinliklerin hayatla ilişkilendirilmesi” yargısına ($X = 3.70$) katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuca göre öğrenciler çalışmaların hayatla ilgili olduğuna inanmaktadır.

“ AÖL’ deki mesleki derslerin zevkli olması” görüşüne ($X = 3.29$) çok az katıldıklarını ifade etmişlerdir. Öğrenciler dersleri yeterince zevkli olmadığını düşünmektedirler.

“A.Ö.L öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğini seçmemde rolü olmuştur” görüşüne ($X = 3.20$) çok az katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu düşünceler, öğretmenleri yeterince yönlendirici olmamalarından kaynaklanabilir.

“AÖL 'de aktif katılımın sağlanması” ($X = 3.74$), “AÖL’ deki derslerin ilgi çekici olması” görüşüne ($X = 3.46$) katılıyor düzeyinde görüş bildirmişlerdir. Derslerin ilgi çekici şekilde işlenmesi, öğrencilerin aktif katılımlarının sağlanmasında etkili olmuş olabilir.

“AÖL' nin ÖSS'de ek puan vermesi” ($X = 4.03$) katılıyor düzeyinde benimsemişlerdir.

Bu durum onları A.Ö.L.‘ye yönlendirmede etkili olmuştur denebilir.

“AÖL' de öğretmenlere öğrencilere öğretmenlik mesleğini sevdirmek amacıyla gereken davranışları sergilemesi” ($X = 3.53$) görüşüne katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu sonucu göre, öğretmenlerin olumlu model olduklarını söylemek mümkündür.

“A.Ö.L ' de öğretmenlik mesleği ve iş imkanları hakkında bilgi verildiği” ($X = 3.51$) görüşlerine katıldıkları görülmektedir. Üniversitelerle işbirliği çalışmalarının yapılması,

öğrencileri

mesleğe daha çok yönlendirecektir. Öğretmenlik mesleğinin tanıtılması, üniversitelerdeki öğretim

üyelerinin belirli zamanlarda panel hazırlamaları böylece öğretmenlik mesleğinin çeşitli yönlerini

açıklayarak aydınlanmaları sağlanabilir.

3.2.3.2 11. Sınıf Öğrencilerinin Yönlendirme İle İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

11.Sınıf yönlendirme ile ilgili görüşlerine ait bulgular Tablo-12’de gösterilmektedir.

Tablo 12. 11.Sınıf Öğrencilerinin Yönlendirmeye İlişkin Görüşlerinin % ve Frekans Dağılımları

YÖNLENDİRME İLE İLGİLİ MADDELER

Katılma

Derecesi f % X S

K.K 17 16.2

K. 22 21

Ç.K 26 24.8

K.M 18 17.1

6.Öğrencileri mesleğe yöneltmek amacıyla okulfakülte işbirliğinin gerçekleştirilmesi

K.K.M 22 21

2.94 1.37

K.K 10 9.5

K. 24 22.9

Ç.K 37 35.2

K.M 16 15.2

7.AÖL’ de çalışmaların ve etkinliklerin hayatla ilişkilendirilmesi

K.K.M 18 17.1

2.92 1.20

K.K 5 4.8

K. 22 21

Ç.K 31 29.5

K.M 17 16.2

8.AÖL’ deki mesleki derslerin zevkli olması

K.K.M 30 28.8

2.57 1.23

K.K 9 8.6

K. 35 33.3

Ç.K 30 28.6

K.M 12 11.4

9.AÖL öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğini seçmemde rolü olmuştur.

K.K.M 19 18.1

3.02 1.23

K.K 9 8.6

K. 31 29.5

Ç.K 35 33.3

K.M 18 17.1

10.AÖL 'de aktif katılımın sağlanması

K.K.M 12 11.4

3.06 1.12

K.K 4 3.8

K. 21 20

Ç.K 39 37.1
K.M 22 21
11.AÖL' de derslerin ilgi çekici olması
K.K.M 19 18.1
2.70 1.10
K.K 52 49.5
K. 17 16.2
Ç.K 15 14.3
K.M 12 11.4
19.AÖL' nin ÖSS' de ek puan vermesi
K.K.M 9 8.6
3.86 1.36
K.K 7 6.7
K. 20 19
Ç.K 28 26.7
K.M 28 26.7
25.AÖL 'de öğrencilere sosyal ve kültürel açıdan
uygun fırsatlar sunulması
K.K.M 22 21
2.63 1.20
K.K 5 4.8
K. 21 20
Ç.K 36 34.3
K.M 26 24.8
26.AÖL' de öğretmenlere öğrencilere öğretmenlik
mesleğini sevdirmek amacıyla gereken davranışları
sergilemesi
K.K.M 17 16.2
2.72 1.10
K.K 10 9.5
K. 32 30.5
Ç.K 33 31.4
K.M 11 10.5
27.AÖL ' de öğretmenlik mesleği ve iş imkanları
hakkında bilgi verilmesi
K.K.M 19 18.1
3.02 1.23

Tablo 12'deki verilere göre;

11. sınıf öğrencileri “mesleğe yöneltmek amacıyla okul-fakülte işbirliğinin gerçekleştirildiği” görüşüne ($X = 2.94$) çok az katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Öğrencilerde öğretmenlik mesleğinin gerekleri ile ilgili bilincin oluşturulması için okulfakülte işbirliğinin etkili bir şekilde gerçekleştirildiğini düşünmemektedirler.

“AÖL’ de çalışmaların ve etkinliklerin hayatla ilişkilendirilmesi” görüşüne ($X = 2.92$) çok az katılmışlardır. 11. sınıf öğrencileri sosyal etkinliklerin yetersiz olduğu ve bu etkinliklerin hayatla ilişkilendirilmediğini düşünmektedirler.

“AÖL’ deki mesleki derslerin zevkli olması” yargısına ($X = 2.57$) pek katılmadıklarını ifade etmişlerdir. Derslerde araç gereçlerin yeterince kullanılmaması ve derslerin teorik ağırlıklı olması bu düşünceye yol açmış olabilir.

“AÖL öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğini seçmemde rolü olmuştur” görüşüne ($X = 3.02$) pek katılmadıklarını ifade etmişlerdir.

“AÖL’ de aktif katılımın sağlanması” ifadesine ($X = 3.06$) çok az katılmaktadırlar.

“AÖL’ de derslerin ilgi çekici olması” görüşüne ($X = 2.70$), katılmadıklarını ifade etmişlerdir.

“AÖL’ nin ÖSS’ de ek puan vermesi” ($X = 3.86$) öğrencilerin A.Ö.L’ ye yönelmelerinde bir etken olarak görülmektedir. Her geçen sene üniversiteye yerleşmenin zor olmasından dolayı, A.Ö.L’ nin ek puan vermesi öğrencilerin yönelmelerinde etkili olmuştur.

“AÖL’ de öğrencilere sosyal ve kültürel açıdan uygun fırsatlar sunulması” görüşüne ($X = 2.63$) çok az katılmışlardır. Bu durum okulda yeterli maddi imkanların bulunmaması, yeterli şekilde hizmet içi eğitim programlarının verilmemesi, öğrencilerin sosyal ve kültürel açıdan yeterince yararlanamamalarından kaynaklanabilir.

“AÖL' de öğretmenlerin öğrencilere öğretmenlik mesleğini sevdirmek amacıyla gereken davranışları sergilemesi” yargısına ($X = 2.72$) çok az katılmaktadırlar. Bu durumda öğretmenlerin yeterince iyi model olmadıklarını söylemek mümkündür.

“AÖL ' de öğretmenlik mesleği ve iş imkanları hakkında bilgi verildiği”

($X = 3.02$) konusuna pek katılmamaktadırlar. Buradan, A.Ö.L ile üniversitelerin eğitim fakülteleri ile öğretmenlik mesleğine ilişkin panel, konferans, sempozyum, münazara gibi faaliyetler yeterince yapılmamakta olabilir yorumuna varılabilir.

A.Ö.L' de öğrencilerin ders dışı faaliyetlerde bulunacağı ortamların olmaması, öğrencilerin motive olmalarını engellemektedir.

3.2.4. Hazırlık ve 11.Sınıf Öğrencilerinin Görüşlerinin Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

3.2.4.1. Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Tercihlerle İlgili Görüşlerinin Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Tablo 13 Hazırlık ve 11 Sınıf Öğrencilerinin Tercihlerle İlgili Görüşlerine İlişkin t-Testi Sonuçları

TERCİHLERLE İLGİLİ MADDELER SINIF N X S t p

Hazırlık 179 4.37 0.84

1.AÖL 'ye kendi isteğimle girdim.

11.Sınıf 105 4.00 1.08 3.33 0.00

Hazırlık 179 3.43 1.21

2.AÖL' yi seçerken ailemin etkisi oldu.

11.Sınıf 105 3.40 1.28 0.42 0.67

3.AÖL' yi seçerken ilköğretim öğretmenin etkisi Hazırlık 179 2.31 1.25

oldu. 11.Sınıf 105 1.97 1.23 2.29 0.02

Hazırlık 179 2.93 1.38

4.AÖL' yi seçerken dershanenin etkisi oldu.

11.Sınıf 105 2.47 1.48 2.63 0.03

5.AÖL' nin yatılı ya da gündüzlü olması tercihimizi Hazırlık 179 2.77 1.49

etkiledi. 11.Sınıf 105 2.90 1.62 -0.85 0.39

Hazırlık 179 2.03 1.50

23.AÖL' ye tesadüfen geldim.

11.Sınıf 105 2.48 1.50 -2.53 0.01

Hazırlık 179 2.15 1.55

24.AÖL' yi seçerken ailemin baskısı olmuştur.

11.Sınıf 105 2.03 1.26 0.27 0.78

$P < .05$ s.d=2/282 $t > 1.64$

Tablo 13'deki veriler incelendiğinde bazı maddelerde farklılık olduğu görülmektedir;

“AÖL 'ye kendi isteğimle girdim” görüşünde hazırlık sınıfı öğrencileri ile 11.sınıf öğrencileri arasında ($p=0.00$) anlamlı farklılık vardır. Hazırlık sınıfı öğrencileri A.Ö.L' yi tercihlerinde kendi istekleri ile geldikleri görüşüne ($X = 4.37$) kesinlikle katılırken,

11.sınıf öğrencileri ($X = 4.00$) katılıyorum düzeyinde görüş bildirmişlerdir. Bu duruma göre hazırlık öğrencilerinin kendi istekleri ile A.Ö.L.'ye geldiklerine ilişkin görüşleri daha ön plandadır.

“A.Ö.L’ yi seçerken ilkokul öğretmenimin etkisi oldu” görüşünde hazırlık sınıfı öğrencileri ile 11.sınıf öğrencileri arasında ($p=0.02$) anlamlı farklılık vardır. Hazırlık sınıfı öğrencileri ($X = 2.31$) ile katılmıyorum düzeyinde görüş bildirirken, 11.sınıf öğrencileri ($X = 1.97$) kesinlikle katılmamaktadırlar. Hazırlık sınıfı öğrencilerinin sınıf öğretmenlerinden daha çok etkilendikleri söylenebilir.

“A.Ö.L’ yi seçerken dershanenin etkisi oldu” görüşünde hazırlık sınıfı öğrencileri ile 11.sınıf öğrencileri arasında ($p=0.03$) anlamlı farklılık vardır. Hazırlık sınıfı öğrencileri ($X = 2.93$) çok az katılıyorken, 11.sınıf öğrencileri ($X = 2.47$) katılmamaktadırlar. Bu durumda, dershanelerin rehberlik bölümünün öğrencilere meslek seçiminde yeterince faydalı çalışmalar yapmadıkları yorumu yapılabilir.

“AÖL' ye tesadüfen geldim” görüşünde hazırlık sınıfı öğrencileri ile 11.sınıf öğrencileri arasında ($p=0.01$) anlamlı farklılık vardır. Hazırlık sınıfı öğrencileri ($X = 2.03$) katılmıyorum düzeyinde görüş bildirirken, 11.sınıf öğrencileri ($X = 2.48$) ile katılmadıklarını ifade etmişlerdir. 11.sınıf öğrencilerinin daha bilinçli düşünmeye başladıkları söylenebilir.

3.2.4.2. Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleği ile İlgili Görüşlerinin Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Tablo 14 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleği İlgili Görüşlerine İlişkin T-Testi

Sonuçları

ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ İLE İLGİLİ MADDELER SINIF N X

S t p

Hazırlık 179 4.03 1.06

12.Öğretmenlik mesleğinin kutsal bir meslek olması

11.Sınıf 105 2.90 1.27

0.67 0.50

13.Öğretmenlik mesleğinin kişilik özelliklerine uygun Hazırlık 179 3.85 1.12

olması 11.Sınıf 105 2.94 1.21

1.59 0.11

14.Öğretmenlik mesleğinin insanlara yardım edecek bir Hazırlık 179 4.15 0.94

meslek olması 11.Sınıf 105 2.92 1.08

0.58 0.55

Hazırlık 179 3.89 1.14

15.Öğretmenlik mesleğinin iş bulma garantisinin olması

11.Sınıf 105 2.57 3.79

-1.27 0.20

16.Öğretmenlik mesleğinin boş zamanlarının ve tatilinin Hazırlık 179 3.67 1.22

fazla olması 11.Sınıf 105 3.02 1.06

-1.19 0.23

Hazırlık 179 4.00 1.04

17.Öğretmenlik mesleğinin saygın bir meslek olması

11.Sınıf 105 3.06 1.20

2.18 0.03

22.Öğretmenlik mesleğinin parasal getirisinin yüksek Hazırlık 179 2.33 1.17

olması 11.Sınıf 105 2.15 1.13

-0.78 0.43

$P < .05$ $sd=2/282$ $t > 1.64$

Tablo 14'deki verilere göre Hazırlık ve 11.sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında yalnızca bir maddede anlamlı farklılık belirlenmiştir.

“Öğretmenlik mesleğinin saygın bir meslek olması” görüşüne ($p=0.03$) ile hazırlık sınıfı ve 11. sınıf öğrencileri anlamlı fark bulunmaktadır. Hazırlık sınıfı öğrencileri ($X = 4.00$) mesleği saygın bulurken, 11. sınıf öğrencileri ($X = 3.06$) bu görüşe çok az katıldıklarını ifade etmişlerdir. Hazırlık sınıfı öğrencilerinin henüz bilgi eksikliğinin bulunduğu ve 11.sınıf öğrencilerini daha gerçekçi düşündükleri anlaşılmaktadır.

3.2.4.3. Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Yönlendirme ile İlgili Görüşlerinin Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Tablo 15 Hazırlık ve 11 Sınıf Öğrencilerinin Yönlendirme İlgili Görüşlerine İlişkin T-Testi Sonuçları

YÖNLENDİRME İLE İLGİLİ MADDELER SINIF N X S t p

Hazırlık

179

3.55 1.15

6.Öğrencileri mesleğe yöneltmek amacıyla okulfakülte işbirliğinin gerçekleştirilmesi

11.Sınıf

105

2.94 1.37

3.93 0.00

Hazırlık

179

3.70 1.09

7.AÖL' de çalışmaların ve etkinliklerin hayatla ilişkilendirilmesi

11.Sınıf

105

2.92 1.20

5.83 0.00

Hazırlık

179

3.29 3.07

8.AÖL' deki mesleki derslerin zevkli olması

11.Sınıf

105

2.57 1.23

2.40 0.01

Hazırlık

179

3.20 1.35

9.AÖL öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğini seçmemde rolü olmuştur.

11.Sınıf

105

3.02 1.23

0.83 0.40

Hazırlık

179

3.74 1.06

10.AÖL 'de aktif katılımın sağlanması

11.Sınıf

105

3.06 1.12

5.19 0.00

Hazırlık

179

3.46 1.14

11.AÖL' de derslerin ilgi çekici olması

11.Sınıf 105 2.70 1.10

5.30 0.00

Hazırlık

179

3.50 1.23

25.AÖL 'de öğrencilere sosyal ve kültürel açıdan uygun fırsatlar sunulması

11.Sınıf

105

2.63 1.20

5.87 0.78

Hazırlık

179

26.AÖL' de öğretmenlere öğrencilere öğretmenlik 3.53 1.10

mesleğini sevdirmek amacıyla gereken davranışları

sergilemesi 11.Sınıf

105

2.72

1.10

5.68 0.00

Hazırlık

179

3.51 1.15

27.AÖL ' de öğretmenlik mesleği ve iş imkanları hakkında bilgi verilmesi

11.Sınıf

105

3.02 1.23

3.39 0.00

$P < .05$ $sd = 2/282$ $t > 1.64$

Tablo 15'deki verilerin incelenmesi sonucu öğrencilerin iki madde dışında oldukça farklı düşündükleri anlaşılmaktadır.

“Öğrencilerin mesleğe yöneltmek amacıyla okul-fakülte işbirliğinin gerçekleştirilmesi” görüşünde hazırlık sınıfı ile 11. sınıf öğrencileri arasında ($p=0.00$) anlamlı farklılık bulunmaktadır. Hazırlık sınıfı öğrencileri ($X = 3.55$) katılırken 11. sınıf öğrencileri ($X = 2.94$) çok az katıldıklarını ifade etmişlerdir. Hazırlık sınıfı öğrencileri Henüz deneyim sahibi olmadıklarından katıldıklarını ifade etmiş olabilirler. 11. sınıf öğrencileri üniversite-okul iş birliğinin gerçekleşmediği görüşüne katılmaktadır.

“AÖL`de çalışmaların ve etkinliklerin hayatla ilişkilendirilmesi” yargısında ($p=0.00$) anlamlı farklılık bulunmaktadır. Hazırlık sınıfı ($X = 3.70$) bu görüşe katılırken 11.sınıf ($X = 2.92$) çok az katıldıklarını ifade etmişlerdir. Hazırlık sınıfı öğrencileri sadece yabancı dil dersi gördükleri ve derslerinde proje çalışmalarının daha elverişli olduğu ya da İngilizce ders sayısının fazla olması nedeniyle etkinliklere daha fazla zaman ayrıldığını düşündükleri yorumuna varılabilir.

“AÖL`de aktif katılımın sağlanması” yargısında hazırlık sınıfı öğrencileri ($X = 3.74$) katılıyorken, 11. sınıf öğrencileri ($X = 3.06$) ile çok az katılmaktadırlar. Hazırlık ve 11. sınıf öğrencileri arasında ($p=0.00$) ile anlamlı farklılık bulunmaktadır.

“AÖL`de öğretmenlerin öğrencilere öğretmenlik mesleğinin sevdirmek amacıyla gereken davranışları sergilemesi” görüşünde hazırlık sınıfı ve 11. sınıf arasında ($p=0.00$) anlamlı farklılık bulunmaktadır. Hazırlık öğrencileri ($X = 3.53$) katılırken 11.sınıf öğrencileri ($X = 2.72$) çok az katıldıklarını ifade etmişlerdir. Öğrenciler, öğretmenlerinin yeterli olmasa da olumlu davranışlar sergilediklerine inanmaktadırlar.

3.2.5. Hazırlık ve 11.Sınıf Öğrencilerinin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

3.2.5.1.Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Tercihlerle İlgili Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Tablo 16 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Tercihlerle İlgili Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine

İlişkin T-Testi Sonuçları

TERCİHLERLE İLGİLİ MADDELER SINIF N X S t p

Kız 145 4.37 0.92

1.AÖL 'ye kendi isteğimle girdim.

Erkek 139 4.09 0.97

2.47 0.01

Kız 145 3.6 1.13

2.AÖL' yi seçerken ailemin etkisi oldu.

Erkek 139 3.25 1.32

2.33 0.02

3.AÖL' yi seçerken ilköğretmenimin etkisi Kız 145 2.24 1.18

oldu. Erkek 139 2.13 1.33

2.70 0.48

Kız 145 2.70 1.36

4.AÖL' yi seçerken dershanenin etkisi oldu.

Erkek 139 2.82 1.51

-0.72 0.47

5.AÖL' nin yatılı ya da gündüzlü olması tercihim Kız 145 2.65 1.45

etkiledi. Erkek 139 3.00 1.61

-1.88 0.06

Kız 145 2.16 1.47

23.AÖL' ye tesadüfen geldim.

Erkek 139 2.23 1.56

-0.39 0.69

Kız 145 2.15 1.62

24.AÖL' yi seçerken ailemin baskısı olmuştur.

Erkek 139 2.07 1.26

0.42 0.64

$P < .05$ $sd = 2/282$ $t > 1.64$

Tablo 16'ya göre öğrencilerin cinsiyete göre oldukça farklı düşündükleri anlaşılmaktadır.

“AÖL 'ye kendi isteğimle girdim.” görüşünde kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasında ($p = 0.01$) anlamlı fark bulunmaktadır. Kız öğrenciler A.Ö.L' ye kendi istekleri doğrultusunda geldikleri anlaşılmaktadır. Bu durum , öğretmenlik mesleğinin bayanlar tarafından daha çok tercih edilmekte olduğu genel kanısını destekler niteliktedir.

Öğrencilerin “A.Ö.L' yi tercih etmelerinde, ailelerin etkisi” konusunda kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasında ($p = 0.02$) anlamlı farklılık bulunmaktadır. Kız öğrenciler ($X = 3.6$) ailenin etkili olduğunu ifade ederken, erkek öğrenciler ($X = 3.25$) bu görüşe çok az katılmaktadırlar. Buradan kız öğrencilerin ailelerinden daha çok etkilendikleri görüşü ileri sürülebilir.

Öğrencilerin bu okulları tercih etmelerinde dershanenin etkisinin olmadığını göstermektedir.

A.Ö.L' ye tesadüfen gelmedikleri özellikle kendi istekleri, ailelerin istekleri doğrultusunda bu mesleği seçtikleri yönünde sonuç ortaya çıkmaktadır.

A.Ö.L' yi seçerken ailelerinin baskısı olduğu görüşüne katılmamaktadır.

Tercihlerinde baskıdan çok kendi istekleri olduğu ortaya çıkmaktadır.

3.2.5.2 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleği İlgili Görüşlerinin

Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 17 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleği İlgili Görüşlerinin

Cinsiyet

Değişkenine İlişkin T-Testi sonuçları

ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ İLE İLGİLİ MADDELER SINIF N X S t p

Kız 145 4.02 1.12

12.Öğretmenlik mesleğinin kutsal bir meslek olması

Erkek 139 4.00 1.17

0.15 0.88

Kız 145 3.94 1.09

13.Öğretmenlik mesleğinin kişilik özelliklerine uygun olması

Erkek 139 3.59 1.20

2.54 0.01

Kız 145 4.27 0.85

14.Öğretmenlik mesleğinin insanlara yardım edecek bir meslek olması

Erkek 139 3.97 1.11

2.53 0.01

Kız 145 3.87 1.17

15.Öğretmenlik mesleğinin iş bulma garantisinin olması

Erkek 139 3.94 3.34

-0.25 0.80

Kız 145 3.80 1.16

16.Öğretmenlik mesleğinin boş zamanlarının ve tatilinin fazla olması

Erkek 139 3.67 1.16

0.94 0.34

Kız 145 4.08 0.97

17.Öğretmenlik mesleğinin saygın bir meslek olması

Erkek 139 3.74 1.21

2.67 0.00

Kız 145 2.32 1.14

22.Öğretmenlik mesleğinin parasal getirisinin yüksek olması

Erkek 139 2.42 1.17

-0.72 0.46

P<.05 sd=2/282 t>1.64

Tablo 17 incelendiğinde kız ve erkek öğrencilerin bazı konularda farklı düşündükleri anlaşılmaktadır

“Öğretmenlik mesleğinin kutsal bir meslek olması” görüşünde kız öğrencilerle erkek öğrenciler arasında (p=0.88) ile anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Hem kız

öğrenciler ($X = 4.02$), hem de erkek öğrenciler ($X = 4.00$) katılıyorum düzeyinde benzer görüş belirterek, öğretmenlik mesleğinin kutsal bir meslek olduğuna inandıklarını ortaya koymaktadırlar.

“Öğretmenlik mesleğinin kişilik özelliklerine uygun olması” yargısında kız öğrencilerle erkek öğrenciler arasında ($p=0.01$) anlamlı farklılık bulunmaktadır. Hem kız öğrenciler ($X = 3.94$) hem de erkek öğrenciler ($X = 3.59$) katılıyorum görüşünü benimsemektedir.

”Öğretmenlik mesleğinin insanlara yardım edecek bir meslek olması” yargısında kız öğrencilerle erkek öğrenciler arasında ($p=0.01$) anlamlı farklılık bulunmaktadır. Kız öğrenciler ($X = 4.27$) tamamen katılırken, erkek öğrenciler ($X = 3.97$) katılıyorum düzeyinde görüş bildirmişlerdir. Buradan kız öğrencilerinin daha dışa dönük bir yapı sergiledikleri görüşüne varılabilir.

“Öğretmenlik mesleğini boş zamanlarının ve tatilinin fazla olması” ($p=0.34$) anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Bu maddeyle ilgili olarak, öğretmenlerin ileride kendilerine, öğrencilere ve ailelerine ayırabilecek zamanın fazla olması yönünden öğretmenlik mesleğini tercih etmelerinde bir yere sahip olacağı düşüncesi ağır basmış olabilir.

3.2.5.3. Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Yönlendirme ile İlgili Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Tablo 18 Hazırlık ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Yönlendirme İlgili Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine

Göre Karşılaştırılması

YÖNLENDİRME İLE İLGİLİ MADDELER SINIF N X S t p

Kız 145 3.46 1.22

6.Öğrencileri mesleğe yönlendirmek amacıyla okulfakülte işbirliğinin gerçekleştirilmesi

Erkek 139 3.17 1.30

1.92 0.05

Kız 145 3.60 1.10

7.AÖL' de çalışmaların ve etkinliklerin hayatla ilişkilendirilmesi

Erkek 139 3.22 1.25

2.73 0.00

Kız 145 3.00 1.19

8.AÖL' deki mesleki derslerin zevkli olması

Erkek 139 3.00 3.48

-0.16 0.87

Kız 145 3.20 1.18

9.AÖL öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğini seçmemde rolü olmuştur

Erkek 139 3.07 1.42

0.77 0.43

Kız 145 3.20 1.07

10.AÖL 'de aktif katılımın sağlanması

Erkek 139 3.07 1.18

1.78 0.07

Kız 145 3.24 1.16

11.AÖL' de derslerin ilgi çekici olması

Erkek 139 3.12 1.20

0.79 0.42

Kız 145 4.02 1.12

12.Öğretmenlik mesleğinin kutsal bir meslek olması

Erkek 139 4.00 1.17

0.15 0.88

Kız 145 3.28 1.20

25.AÖL 'de öğrencilere sosyal ve kültürel açıdan uygun fırsatlar sunulması

Erkek 139 3.07 1.36

1.33 0.18

26.AÖL' de öğretmenlere öğrencilere öğretmenlik Kız 145 3.38 1.11 mesleğini sevdirmek amacıyla gereken davranışları sergilemesi

Erkek 139 3.07 1.20

2.22 0.02

Kız 145 3.44 1.14

27.AÖL ' de öğretmenlik mesleği ve iş imkanları

hakkında bilgi verilmesi
Erkek 139 3.23 1.25
1.47 0.14
 $P < .05$ $sd = 2/282$ $t > 1.64$

Tablo 18 incelendiğinde, kız ve erkek öğrencilerin yönlendirme ilgili bazı konularda, farklı düşündükleri görülmektedir.

“Öğrencileri mesleğe yönlendirmek amacıyla okul – fakülte işbirliğinin gerçekleşmesi” konusunda kızlar ($X = 3.46$), erkeklere göre ($X = 3.17$) daha fazla olumlu düşünmektedir.

“A.Ö.L çalışmalarının ve etkinliklerinin hayatla ilişkilendirilmesi” konusunda kız öğrencilerle, erkek öğrenciler arasında ($p=0.00$) anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Kız öğrenciler bu görüşe ($X = 3.60$) katılırken, erkek öğrenciler ($X = 3.22$) çok az katıldıklarını ifade etmektedirler. Kızlar A.Ö.L’deki çalışmalarının daha sosyal olduğunu kabul etmektedir.

A.Ö.L öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine yönlendirmedeki etkisi çok fazla olmadığı görüşüne ($p=0.43$) her iki grup da paralel görüş belirtmişlerdir. Hem kız öğrenciler ($X = 3.20$) hem de erkek öğrenciler ($X = 3.07$) bu görüşe çok az katılmaktadırlar. Bu sonuca göre, öğrencilerin çoğunun öğretmenlik mesleğini özellikle seçerek gelmesinin büyük etkisinin olduğu görülmektedir.

A.Ö.L öğrencileri, derslerin yeterince ilgi çekici nitelikte işlendiği görüşüne pek katılmamaktadırlar. Kız ($X = 3.24$) ve erkek öğrenciler ($X = 3.12$) bu görüşe çok az katılmaktadırlar. Öğrencileri derse daha iyi motive etmek, öğretmenlik mesleğinin önemini somutlaştırarak öğrencilere sunmak, derse başlamadan önce dersle ilgili motivasyonu sağlayıcı fıkra, söyleşiyle derse başlama, öğrencilerin derse başlaması, öğrencilerin derse ilgisini artıracaktır. Bu sonuca göre olumlu ortamın yeterince sağlanamadığı düşüncesi oluşmaktadır.

“A.Ö.L öğrencilerinin derse aktif katılımının olduğu” görüşünde kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasında ($p=0.07$) anlamlı farklılık bulunmamaktadır.

SONUÇ

Ankete katılan hazırlık öğrencileri sayısı 179 olup, %51.4'ü kız, %48.6'sı erkektir. 11.sınıf öğrencileri sayısı 105 olup, %50.5 kız, %49.5'i erkektir.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre;

1. Hazırlık ve 11.sınıf öğrencileri A.Ö.L' yi kendi istekleri ile tercih ettikleri görüşüne katıldıklarını ifade etmişlerdir. Öğrenciler A.Ö.L' yi seçimlerinde ilköğretmenlerinin, dershanenin, yatılı ya da gündüzlü olmasının pek etkili olmadığını düşünmektedirler. Cinsiyet açısından anlamlı farklılık bulunmamaktadır.
2. Hazırlık ve 11.sınıf öğrencileri, A.Ö.L' ye tesadüfen geldikleri ve seçimlerinde ailelerinin baskısı olduğu görüşüne katılmadıklarını belirtmişlerdir. Aynı görüşleri kız ve erkek öğrencilerde belirtmişlerdir.
- 3.Kız ve erkek öğrenciler öğretmenliğinin kutsal bir meslek olduğu görüşüne katılmaktadırlar.
- 4.Kız ve erkek öğrenciler öğretmenlik mesleğinin kişilik özellikleri ile uyum göstermesinin önemli olduğuna, öğretmenlik mesleğinin insanlara yardım edecek bir meslek olması konusunda aynı düşünceyi paylaşmaktadırlar.
- 5.Kız ve erkek öğrenciler öğretmenlik mesleğinin saygın olduğunu düşünmüşlerdir.
6. Hazırlık ve 11.sınıf öğrencileri öğretmenlik mesleğinin parasal getirisinin düşük olduğunu, ekonomik açıdan yeterli düzeyde olmadığı görüşünü belirtmişlerdir. Aynı görüşü kız ve erkek öğrenciler de paylaşmaktadırlar.
7. Kız ve erkek öğrenciler, öğretmenlik mesleğinin iş bulma garantisinin olduğuna katıldıklarını belirtmişlerdir.
8. Kız ve erkek öğrenciler derslerinde aktif katılımının gerçekleşiyor olması görüşüne inanmadıklarını belirtmişlerdir.

9. Hazırlık öğrencileri mesleğe yöneltmek amacıyla okul – fakülte işbirliğinin gerçekleştiğine katılıyorken, 11.sınıf öğrencileri çok az katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Bunun nedeninin, hazırlık öğrencilerinin henüz deneyim sahibi olmadıkları söylenebilir.

10.Kız ve erkek öğrenciler A.Ö.L 'nin öğrencilere sosyal ve kültürel açıdan uygun fırsatlar sunulduğuna çok az katılmaktadırlar. 11.sınıf öğrencileri de ortak görüş bildirmektedirler.

11. A.Ö.L`de çalışmaların ve etkinliklerin hayatla ilişkilendirilmesi yargısında hazırlık sınıfı öğrencileri ile 11.sınıf öğrencileri arasında anlamlı farklılık bulunmaktadır. Hazırlık sınıfı öğrencileri bu görüşe katılırken, 11.sınıf öğrencileri çok az katıldıklarını ifade etmişlerdir.

ÖNERİLER

Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler

1. Derslerde öğrencilerin aktif katılımları için iletişim araçlarının kullanılması, münazara, beyin fırtınası, soru-cevap gibi öğrencileri dinamik tutacak öğrenme teknikleriyle öğrenci motive edilmelidir.
2. Öğrencileri mesleğe yönlendirmek amacıyla okul – fakülte işbirliğinin gerçekleşmesine özen gösterilmelidir. Üniversitedeki öğretim üyeleri ile gereken işbirliğinin sağlanması çok yararlı olacaktır.
3. Öğretmenlik mesleğine yönelecek öğrencilerin seçiminde kişilik özellikleri de dikkate alınmalıdır. A.Ö.L' lere ve Eğitim Fakültelerine girecek öğrencilerin seçimine ilişkin özel bir seçme sistemi geliştirilebilir.
4. Öğretmen yetiştiren kurumlar, öğrenciye verilen hizmet açısından iyileştirilmelidir.

Araştırmacılara Yönelik Öneriler

1. Bu araştırma diğer A.Ö.L.'lerde de gerçekleştirilerek ülkenin bu açıdan genel profili çıkarılabilir.
2. A.Ö.L.'lerle ilgili farklı faktörler dikkate alınarak daha farklı araştırmalar gerçekleştirilebilir.
3. Bu tür araştırmalar M.E.B. desteğiyle nitel olarak gerçekleştirilebilir.
4. Bu ve benzeri araştırmalar tüm sınıf düzeylerinde A.Ö.L' ye girişten mezun oluncaya kadar ki süreçte tekrarlanılarak gerçekleştirilebilir.

KAYNAKÇA

- Akyüz, Yahya (2004). Türk Eğitim Tarihi. Ankara: Pegem A Yayıncılık .
- Altunya, Niyazi (2000). Köy Enstitüsü Sisteminin Düşünsel Temelleri. Ankara
- Ataunal, Aydoğan (1994). Türkiye’de İlkokul Öğretmen Yetiştirme Sorunu(1923-1994 ve A.B.D, İngiltere, Fransa ve Almanya’daki Çağdaş Uygulamalar ve Eğilimler. Ankara
- Arıkan, Rauf (2000). Araştırma Teknikleri ve Rapor Yazma. Ankara:Gazi Kitabevi.
- Balabanlı, Fatma (1990). Öğretmen Liselerinde Okuyan Öğrencilerin Kişisel ve Sosyal Uyum Düzeylerinin Etkileyen Bazı Etmenler. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bakırcıoğlu, Rasim (1994) İlköğretim Ortaöğretim ve Yükseköğretimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma. Ankara:Turhan Kitabevi.
- Baloğlu, Zekai (1990). Türkiye’de Eğitim . TUSİAD
- Başgöz, İlhan (1993). Türkiye’nin Eğitim Çıkmazı ve Atatürk. Ankara: T.C.Kültür Bakanlığı Yayınları
- Binbaşıoğlu, Cavit (1995). Türkiye’de Eğitim Bilimleri Tarihi. M.E.B:Ankara.
- Cırtılı Hüsnü ;Sorguç Bahir (1987). Cumhuriyet Dönemi Eğitimcileri. UNESCO Türkiye Milli Komisyonu Ankara
- Cicioğlu, Hasan (1985). Türkiye Cumhuriyetinde İlk ve Orta Öğretim. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Çapa, Y&Çil,,N.(2000). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Ankara:Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:18
- Çelenk, Süleyman(2003). Okul Başarısının Ön Koşulu: Okul Aile Dayanışması. [http://İlköğretim-Online 2 \(2\), 14.06.2006](http://İlköğretim-Online 2 (2), 14.06.2006)
- Çeliköz N& Çetin, F.(2004). Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarını Etkileyen Etmenler. Ankara: Milli Eğitim Dergisi, Sayı:62.
- DPT: Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1996-2000). Ankara :1995 , s:26-28
- Duman, Tayyip (1991). Türkiye’de Ortaöğretime Öğretmen Yetiştirme. İstanbul:Araştırma-İnceleme Dizisi
- Dursunoğlu, Halit (2003). Cumhuriyet Döneminde İlköğretime Öğretmen Yetiştirmenin Tarihi Gelişimi. Milli Eğitim Dergisi. Ankara. Sayı:60.
- Eğitim-Bir-Sen (2004). Öğretmen Sorunları Araştırması. Ankara:2004
- Elmacıoğlu, Tuncer (1998). Başarıda Aile Faktörü. İstanbul: Hayat Yayınları.

- Erçelebi, Hasan (1993). Köy Enstitülerinin Çağdaş Eğitim Yönetimine Katkıları. İzmir: 1.Baskı
- Erden, Münire(1998).Öğretmenlik Mesleğine Giriş.Ankara
- Ergün ,Mustafa(1996). Atatürk Devri Türk Eğitimi. Ankara: Yargıcı Matbaası
- Erjem, Y(1999). Öğretmenlik Mesleğinin Seçiminde Rol Oynayan Sosyal ve Psikolojik Etkenler. Ankara, Öğretmen Dünyası Dergisi,, ss.24-28.
- Erjem, Y(2000). Öğretmenlik Mesleğine Yönelmede Ailenin İşlevi. Adana:Ç.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi
- Eşme, İsa.(2001). Öğretmen Yetiştirmede 130 Yıllık Bir Sürecin Öyküsü: Yüksek Öğretmen Okulları. İstanbul: Bilgi Başarı Yayınevi.
- Evren, Nazif(1998). Köy Enstitüleri Neydi, Ne Değildi. Ankara: Güldikeni Yayıncılık,
- Gelişli , Yücel (2000). Anadolu Öğretmen Liselerinin Kuruluşu ve Gelişimi. Ankara: Milli Eğitim Dergisi. Sayı:146, s:56-59
- Gülmez, Mesut(1991). Öğretmenlerin Statü Tavsiyesi. Ankara
- Gündüz, Mevlüt (2005). Günümüzde Öğretmen Yetiştirme. <http://mail.başkent.edu.tr/t.karacay/angora/ögret.htm>. 26.10.2005
- Gürbüzürk,O.&Duruhan K.(2004).XIII.Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı.Malatya
- Güven, İsmail (2001). Mustafa Necati'nin Türk Eğitiminin Gelişimine Katkıları. Ankara:Milli Eğitim Dergisi, Ocak-Şubat-Mart (<http://yayim.meb.gov.tr/yayimler/149/guven.htm>) 2.03.2005
- Koçer, Hasan Ali (1987). Türkiye'de Modern Eğitimin Doğuşu ve Gelişimi. Milli Eğitim Basımevi , İstanbul:1987
- Hacıoğlu, F. & Alkan, C (1997). Öğretmenlik Uygulamaları. İstanbul:Alkım Yayınevi.
- İnan , Rauf (1988). Köy Enstitüleri ve Sonrası. Ankara :Öğretmen Yayıncılık
- İsmailoğulları , Sema (1998). Anadolu Öğretmen Liselerinde Okutulan Zorunlu Meslek Dersleri Programlarının Öğrencileri Öğretmenliğe Yönelmedeki Etkisi.Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karasar, Niyazi (1994) Araştırmalarda Rapor Hazırlama. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Kaya, Yahya Kemal (1974). İnsan Yetiştirme Düzenimiz. Ankara: Müve Yayıncılık.
- Karasar, Niyazi.(1994). Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler. Ankara: Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd.

- Kılınç, Mustafa(1997). Öğretmen Adaylarını Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları (Kırşehir Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kırbıyık, Hasan (1998). Öğretmen Yetiştirme. Ankara: Milli Eğitim Dergisi Sayı:137.
- Kızıltan, Gonca(2005). Meslek Seçimi.
<http://www.egitim.com/aile/0651/0651.4/0651.4>, 10.05.2005
- Kolay, Yakup (2004). Okul-Aile-İşbirliğinin Eğitim Sistemindeki Yeri ve Önemi.
<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/164/kolay.htm> -66k Milli Eğitim Dergisi,16.03.2005
- Kuzgun, Yıldız(2004).İlköğretimde Rehberlik.Ankara:Nobel Yayıncılık.
- Küçükahmet, Leyla (1976). Öğretmen Yetiştiren Kurum Öğretmenlerinin Tutumları . Ankara Üniversitesi Yayınları
- Milli Eğitim Bakanlığı (1995). Öğretmen Yetiştirmede Koordinasyon. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü (1995).
- Türkiye`de Öğretmen Yetiştirme (1848-1995). Ankara
- Oğuzkan, Ferhan (1988). Öğretmenliğin Üç Yönü. Ankara: Kadioğlu Matbaası
- Oktar,İ.& Bulduk,S. (1999). Ortaöğretim kurumlarında Çalışan Öğretmenlerin Öğretmenlik Davranışlarının Değerlendirilmesi. Ankara:Sayı:42.
- Önsoy , Rıfat (1998). Üniversitelerimiz ve Öğretmen. Yetiştirme Ankara: Milli Eğitim Dergisi. Sayı:139, s.18
- Özguven, İbrahim (1997). Bireyi Tanıma Teknikleri. Nobel Yayın Dağıtım, 5.Baskı
- Özgür, Nezihe (1994). Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutum. Yayınlanmamış Doktora Tezi.Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Pehlivan, Hülya (1992). Öğretmen Liselerinin Öğretmen Yetiştirmedeki Yeri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara:
http://www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/ogretmen_yetistirme_lisans/rapor.pdf
- Sakaoğlu, Necdet (1992). Cumhuriyet Dönemi Eğitim Tarihi. İstanbul
- Saracaloğlu,Asuman S(2001). Fen-Edebiyat Fakültesindeki Öğrencilerin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Görüşleri. İzmir.
- Sarıkaya, Esin E.(2003). Buca Eğitim Fakültesi`nde görev yapan öğretim ÜyelerininYeniden Yapılanma Süreci İçerisinde Öğretmen Yetiştirmeye İlişkin Görüşleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Şahin, Nimet (1992). Arifiye Anadolu Öğretmen Lisesi 3.Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Seferoğlu, Sadi (2004). Öğretmen Adaylarının Öğretmen Yeterlilikleri Açısından Kendilerinin Değerlendirmeleri. Ankara:Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Dergisi, Sayı:26.
- Semerci,Nuriye&Çetin(2004). Türkiye’de Öğretmenlik Tutumları. Elazığ:Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı:1
- Şenol, Gülbin (2004). Öğretmenlerin Mesleki Tutumları ile Okul Yönetimine İlişkin Algıları Arasındaki İlişki (İzmir İli Örneği).Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Şişman, Mehmet (1999). Öğretmenlik Mesleğine Giriş. Ankara: Pegem Yayıncılık
- Şişman, M & Acat, B(2003). Öğretmenlik Uygulaması Çalışmalarının Öğretmenlik Mesleğinin Algılanmasındaki Etkisi. Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakóltesi Dergisi, Cilt 13.
- Sözer, Ersan (1991). Türk Üniversitelerinde Öğretmen Yetiştirme Sisteminin Öğretmen Davranışları Kazandırma Yönünden Etkinliđi. Eskisehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Yayınları.
- Taymaz, Haydar (2001). Hizmetiçi Eğitim, Ankara:Tapu Kadastro Vakfı Matbaası.
- Yeşilyaprak, Binnur (2001). Eğitimde Rehberlik Hizmetleri. Ankara: Nobel Yayıncılık
- Y.Ö.K. (1998). Eğitim Fakólterinde Öğretmen Yetiştirme Programlarının Yeniden Düzenlenmesi. Ankara
- Yılman, Mustafa (1992). Öğretmenlik Mesleği ve Meseleleri İstanbul:Bayrakm Yayıncılık
- Yılmaz, Ahmet(2002). Anadolu Öğretmen Liselerinde Öğretmenlik Mesleğine Yönlendirmede Etkili Olan Faktörler ve Okul Yönetiminin Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yıldırım, Bilal (2004). Öğretmenlik Mesleğine Giriş. Ankara:Öğreti Yayıncılık.

77

EKLER

Ek -1: Anket

Ek-2: Araştırma İzin Onayı

Değerli Öğrenciler,

Bu araştırmanın amacı, Anadolu Öğretmen Liselerinde okuyan sizlerin, öğretmenlik mesleğine yönelmenizi etkileyen etkenlerin belirlenmesidir. Bu amacın gerçekleştirilmesi için sizin görüş ve düşüncelerinize ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgilere yer verilmiştir. Bu bölümde size uygun olan seçeneği işaretlemeniz beklenmektedir. İkinci bölümde Anadolu Öğretmen Liselerinde okuyan siz öğrencileri öğretmenlik mesleğine yönelttiği düşünülen etkenlere yer verilmiştir. Bu bölümde de sizin görüş ve düşüncenize uygun olan seçeneği işaretlemeniz beklenmektedir.

Bu araştırmanın bilimsel değeri büyük ölçüde sizin titizlik ve içtenlikle vereceğiniz cevaplara bağlıdır. Katkılarınızdan dolayı teşekkür eder, öğrenim hayatınızda başarılar dilerim.

Elif KETENCİOĞLU Danışman

Balıkesir Üniversitesi Yrd.Doç.Dr. Bilal YILDIRIM

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Yüksek Lisans Öğrencisi

ANKET .
BİRİNCİ BÖLÜM

(Öğrenci Anketi)

Lütfen aşağıdaki kişisel bilgilerden size uygun olan seçeneğe (X) işareti koyarak belirleyiniz.

1. Cinsiyetiniz

 Kız Erkek

2. Ö.S.S’de kesin olarak tercih edeceğiniz meslek hangisidir?

 Öğretmenlik Diğer

3. Sınıfınız

 Hazırlık 11. Sınıf

4. Ailenin Aylık Ortalama Gelir Düzeyi

 500 YTL’den az 500-1000 YTL arası 1000-2000 YTL arası 2000-3000 YTL arası 3000 YTL’den fazla

Annenin Mesleği Babanın Mesleği

Memur.....() Memur.....()

Öğretmen.....() Öğretmen.....()

İşçi.....() İşçi.....()

Çiftçi.....() Çiftçi.....()

Serbest Meslek.....() Serbest Meslek.....()

Ev Hanımı.....() Diğer.....()

BÖLÜM .

Size göre sizi öğretmenlik mesleğine yönelten aşağıdaki etkenlerin ne derece uygun olduğunu, ilgili seçeneğe (X) işareti koyarak belirleyiniz.

(A.Ö.L)Anadolu Öğretmen Lisesi

Öğrencileri, Öğretmenlik Mesleğine Yönelten Etkenler

Kesinlikle

Katılıyorum

Katılıyorum

Çok Az

Katılıyorum

Katılmıyorum

Kesinlikle

Katılmıyorum

1.A.Ö.L'ye kendi isteğimle girdim.

2.A.Ö.L'yi seçerken ailemin etkisi oldu.

3.A.Ö.L'yi seçerken ilkokul öğretmenimin etkisi oldu.

4. A.Ö.L'yi seçerken dershanenin etkisi oldu.

5.A.Ö.L'nin yatılı ya da gündüzlü olması tercihim etkiledi.

6.Öğrencileri mesleğe yönlendirmek amacıyla, okul-fakülte işbirliğinin gerçekleştirilmesi.

7.A.Ö.L'de çalışmaların ve etkinliklerin hayatla ilişkilendirilmesi.

8. A.Ö.L'deki mesleki derslerin zevkli olması.

9.A.Ö.L öğretmenlerinin, öğretmenlik mesleğini seçmemde rolü olmuştur.

10.A.Ö.L'de derse aktif katılımının sağlanması

11.A.Ö.L'de derslerin ilgi çekici nitelikte işlenmekte olması.

12.Öğretmenlik mesleğinin kutsal bir meslek olması.

13.Öğretmenlik mesleğinin kişilik özelliklerime uygun olması.

14.Öğretmenlik mesleğinin insanlara yardım edecek bir meslek olması.

81

- 15.Öğretmenlik mesleğinin iş bulma garantisinin olması.
 - 16.Öğretmenlik mesleğinin boş zamanlarının ve tatilinin fazla olması.
 - 17.Öğretmenlik mesleğinin saygın bir meslek olması.
 18. Yükseköğretimde okuyan büyüklerimin etkisi oldu.
 - 19.A.Ö.L.'nin ÖSS'de ek puan vermesi.
 20. Öğretmenlik mesleğinin kolay meslek olması.
 21. L.G.S'deki puanımın ancak A.Ö.L'ye girmeme yetmesi.
 - 22.Öğretmenlik mesleğinin parasal getirisinin yüksek olması.
 - 23.A.Ö.L'ye tesadüfen geldim.
 - 24.A.Ö.L'yi seçerken ailemin baskısı olmuştur.
 - 25.A.Ö.L'de öğrencilere sosyal ve kültürel açıdan uygun fırsatlar sunulması.
 - 26.A.Ö.L'de öğretmenlerin öğrencilere öğretmenlik mesleğini sevdirmek amacıyla, gereken davranışları sergilemesi.
 - 27.A.Ö.L'de öğretmenlik mesleği ve iş imkanları hakkında bilgi verilmesi.
 28. Diğer:Farklı düşünceniz varsa aşağıdaki boşluğa yazabilirsiniz.
- Teşekkür Ederim

84

ÖZGEÇMİŞ

1981 İzmir doğumludur. 1991’de ilkokuldan, 1994’de ortaokuldan, 1998’de liseden mezun olmuştur. 2002 Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi’nin Fen Bilgisi Öğretmenliği Bölümü mezunudur. 2004 yılından beri İzmir’de özel bir dershanede Fen Bilgisi öğretmeni olarak çalışmaktadır. Evlidir.
Elif KETENCİOĞLU
Balıkesir, 2007

